

1 srijeda, 16.08.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.02h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro. Gospodine Black,
10 pretpostavljam da Vi nastavljate unakrsno ispitivanje, ali juče prije nego što
11 smo prekinuli... Samo da... Pokrenuto je juče jedno pitanje.
12 SVJEDOK: RATKO LIČINA [nastavak]
13 G. BLACK: [simultani prijevod] Na samom kraju, mislim da smo govorili o
14 ideji da su barikade bile spontane, da li su bile svugdje okolo, i uvaženi
15 sudija je rekao da tu moramo da se zaustavimo, ali da ćemo nastaviti sutradan sa
16 još pitanja u vezi s tom temom.
17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo da ponovim pitanje koje sam
18 postavio juče svjedoku na kraju dana. Ja sam postavio pitanje u vezi s nečim što
19 ste Vi rekli. Vi ste rekli da su barikade bile između dva sela, a ranije ste
20 rekli da su bile svugdje okolo, i da pošto su bile svugdje okolo, to je dokaz da
21 su bile spontano podignute. Ja samo želim da saznam kakva je zaista bila
22 situacija, da li su bile između dva sela ili su bile svugdje okolo. Dakle, da li
23 su bile svuda okolo ili su bile između dva sela? I ako jesu, bez obzira šta je
24 od toga... šta ih čini nužno spontanim zbog toga?
25 SVJEDOK: Časni Sude, moguće da je... da je greška u prevodu. Radi se o
26 tome da sam mislio na to da su barikade bile i prema van i unutra, znači, kako
27
28
29
30

1 na nekim... na rubnim dijelovima, tako i unutar... unutar toga područja. Znači,
2 između... između naših mjesta, opština - ja sam govorio o tome. Znači, kad...
3 ako ne bi postojale te barikade koje b... koje su bile između mjesta, onda bi...
4 onda bi to moglo da bude nešto što je smišljeno. Međutim, ako... ako su te
5 barikade unutar tog... tog nekakvog našeg prostora, onda... onda one same po
6 sebi nemaju smisla da su organizovane. Sami sebi... sebi bi pravili na taj način
7 problem. Na to sam mislio kad sam govorio.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kakve probleme bi oni za sebe sami
9 izazvali?

10 SVJEDOK: Imali bi problem u komunikaciji između jednog i drugog mjesta.
11 Znači, ja sam Vam rek... naveo primjer, između Knina i Gračaca - to su opštine
12 koje su jedna do druge - je bilo nekoliko barikada. Znači, imali smo problem i
13 s... i mi u komunikaciji jedni sa drugima, znači, jedna opština sa drugom
14 opštinom; znači Knin, Gračac, Lapac i ostale opštine, imale su ko... problem u
15 komunikaciji u to vreme.

16 Ako bi mogli da postavite kartu, mogô bi da pokažem neke lokacije, pa bi
17 to moglo da ilustruje.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije apsolutno nužno. Hvala
19 lijepo. Zadržaćemo se na ovome. Izvolite nastavite, gospodin Black.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

21 Unakrsno ispituje g. Black:

22 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

23 P: Dobro jutro, gospodin Ličina. Imam za Vas još pitanja. Nastaviću na
24 istoj temi.

25

26

27

28

29

30

1 U stvari, u tom području su bili Hrvati, hrvatsko stanovništvo. I razlog
2 zašto su se barikade dizale unutar tog područja je bio takođe da se ograniči
3 kretanje tog hrvatskog stanovništva. To je tačno, zar ne?

4 O: To nije tačno. Između Knina i Gračaca ne postoji ni jedno... ni jedno
5 hrvatsko selo. Prema tome, to nije tačno. Ja sam upravo o tome govorio. Znači,
6 barikade su bile oko svakog sela, maltene. Ja o tome govorim. Znači, to ni... to
7 nije imalo veze da li je selo bilo hrvatsko ili srpsko. Govorim... Zato kažem da
8 bi možda bilo dobro da se postavi karta, pa da pokažem na kojim je to sve... sve
9 mjestima bilo.

10 A konkretno ovo o čemu sam govorio, u smjeru, recimo, od Knina do
11 Gračaca, nemate nijednog hrvatskog sela. A bilo je barikada između Knina i
12 Gračaca.

13 P: Rekli ste da to nema veze s tim da li je selo bilo srpsko ili
14 hrvatsko, ali to nije tačno. Nije bilo barikada oko hrvatskih sela, zar ne? Samo
15 oko srpskih sela.

16 O: Ja ne znam oko s... oko kojih svih sela je bilo barikada. Barikada je
17 bilo svuda. Znači, barikada je bilo svuda, a ovo što govorim, govorim da nema
18 veze... da nema veze da li su sela bila hrvatska i srpska. Ovo što ste Vi
19 naveli, da su Hrvati podizali barikade da se zaštite od Srba, nije tačno. Ja
20 govorim samo o tome da... da su, na primjer, između srpskog i srpskog sela
21 postojale barikade, srpskog i srpskog mjesta ili opštine ili tako nečeg.

22 P: To nije bila moja poenta. Ja nisam htio da kažem da su Hrvati dizali
23 barikade oko svojih sela da bi se zaštitili od Srba. Ja sam htio da kažem da su
24 Srbi dizali barikade oko sebe da bi mogli da kontrolišu kretanje po toj

25

26

27

28

29

30

1 teritoriji, a posebno kretanje hrvatskog stanovništva, kao i bilo kakve pokrete
2 u ostatku Hrvatske. Zbog toga su podignute barikade.

3 O: Ne, to nije tačno. Srbi... Srbi... Srpska... Srpsko stanovništvo je
4 podiglo barikade iz straha, iz straha i zaštite, boje... bojeći se upada u selo.

5 P: Juče smo malo govorili o tim barikadama i rekli ste da ste morali da
6 idete u Knin nakon 17. augusta. Dakle, Vi ste lično vidjeli nekoliko barikada,
7 je li to tačno?

8 O: 19. avgusta je, kao što znamo, bio... bilo naše izjašnjavanje, i
9 normalno je da smo u to vreme imali komunikaciju jedna opština s drugom da...
10 pošto je referendum, izjašnjavanje u stvari bilo u toku. I da, putovao sam...
11 putovao sam tako da sam imao prilike da vidim gdje su barikade, i morao sam da
12 idem okolnim putevima, okolnim putevima ja ko... mislim, to sam htio -

13 P: Dozvolite da Vas tu prekinem. Izvinjavam se što sam Vas prekinuo.
14 Možete da odgovorite na to pitanje jednostavno tako što ćete reći "da". Nema
15 potrebe da ponavljate ono što ste rekli juče ili prekjuče. Juče sam Vas pitao, i
16 to sam sinoć shvatio, pitao sam Vas konkretno o barikadama 17. augusta 1990, da
17 li znate da li je policija bila na tim barikadama. Sada Vas pitam: nakon 17.
18 augusta 1990., kada ste Vi vidjeli te barikade, Vi ste vidjeli da su policajci
19 ili rezervni policajci na tim barikadama. Da li je to tačno?

20 O: Ne, ne sjećam se da sam vidio policiju.

21 P: Sjećate se da ste vidjeli ljude u uniformama?

22 O: Ne. Uglavnom su to bili... u stvari, koga god sam ja vidio, to su
23 bili ljudi u civilu.

24 P: Da li ste ikada vidjeli jednu od barikada na televiziji ili ste samo
25
26
27
28
29
30

1 vidjeli one barikade koje ste vidjeli lično?

2 O: Pa vjerovatno sam vidio i na televiziji, da. Al' vidio sam neke i
3 lično i upravo o tome govorim. Znači, to su bili uglavnom ljudi u civilu.

4 P: Dakle, nijedna od barikada koje ste vidjeli, bilo na televiziji ili
5 lično, na njoj nisu bili ljudi u uniformama?

6 O: Ja nisam vidio takve ljude, u uniformama.

7 P: Pretpostavljam da takođe niste vidjeli ljude koji su nosili
8 automatsko oružje, vidjeli ste samo lovačke puške. Da li je to ono što ste rekli
9 juče?

10 O: Da, lovačko naoružanje, neko lično naoružanje, bilo je... bilo je
11 ustvari vi... veći broj nenaoružanih ljudi.

12 P: Druga stvar koju ste rekli juče u vezi sa ovom opštom temom je da ste
13 mislili da bi hrvatske operacije spriječile srpski referendum, da vojska, pri
14 čemu ste mislili na JNA, nije reagovala tako što je avion JNA onemogućio
15 helikopter hrvatskog MUP-a koji je išao u pravcu Benkovca. Da li se sjećate da
16 ste to rekli juče?

17 O: Da, sjećam se.

18 P: Znaete da je Borisav Jović bio predsjednik Predsjedništva SFRJ u to
19 vrijeme, dakle Jugoslavije, jugoslovenskog Predsjedništva u augustu 1990.
20 godine, je li tako?

21 O: Koliko me sjećanje služi, mislim da da.

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvinjavam se što Vas prekidam,
23 gospodine Ličina i gospodine Black, ali čini mi se da dobijamo prevod iz kabine,
24 iz B/H/S kabine, u pozadini. Ne znam u čemu je tehnički problem.

25 G. BLACK: [simultani prijevod] I ja to dobijam, ali moguće da nam to
26
27
28
29
30

1 dolazi kroz mikrofonski svjedoka.

2 P: Gospodine Ličina, da li je dobar ton, da li je dobra jačina tona koju
3 Vi primete u slušalicama? Ako je previše glasno ili previše tiho, recite nam.

4 O: U redu je. U redu je.

5 P: U redu. Hvala.

6 I moje sljedeće pitanje, gospodin Ličina, samo da potvrdite: Borisav
7 Jović je bio Srbin, je li tako?

8 O: Borisav Jović je bio član Predsedništva SFRJ iz Republike Srbije.

9 P: A Veljko Kadijević, jedan drugi Srbin, on je bio sekretar narodne
10 odbrane u Srbiji, i bio je na čelu Glavnog štaba JNA u to vrijeme. Je li tako?

11 O: Nije tako. On je bio sekretar narodne odbrane savezne države. Znači,
12 nije... nije bio u Srbiji, to što ste rekli. Znači, bio je... bio je sekretar
13 narodne obrane savezne vlade - znači, da kažemo ministar savezne vlade.

14 P: Hvala za tu ispravku. I znate da je Borisav Jović objavio knjigu,
15 svoj dnevnik, svoje memoare iz rata. Da li znate za tu knjigu?

16 O: Znam za knjigu da je objavljena, ali nisam je čitao.

17 P: U redu. U toj knjizi Jović kaže da mu je Kadijević rekao da tog dana
18 i oko tih dana, avion JNA nikada nije poletio, a da je helikopterima, hrvatskim
19 helikopterima, izdato naređenje da se vrate zato što su oni, u suštini, skrenuli

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sa odobrenog kursa. Da li prihvatate ono što je rekao Jović da je čuo od
2 Kadijevića?

3 O: Ne znam. Ne mogu da... Ne mogu to da potvrdim. Kažem, knjigu nisam
4 čitao. To je izjava Borisava Jovića.

5 P: Ako je to tačno, ako je to što on kaže tačno, onda Vaše objašnjenje o
6 tome zašto Hrvati nisu uspjeli da spriječe referendum, zbog tog incidenta sa
7 helikopterima, onda to nije tačno. Je li tako?

8 O: Ovo sam ja čuo, znači da... o ovom helikopteru koji je... koji je
9 vraćen. A ne mogu da komentarišem izjavu Borisava Jovića. To je njegova izjava.
10 To morate pitati njega.

11 P: Preći ćemo na jednu drugu temu. Takođe tema o kojoj smo juče
12 razgovarali.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li svjedok prihvata da je to
14 tačno ili da nije tačno? Nije mi sasvim jasno šta sada da radim od tog odgovora
15 /kako je prevedeno/. Mislila sam da je to bila suština Vašeg pitanja.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Možda ću ponoviti pitanje.

17 P: Gospodine Ličina, nije bilo jasno, na osnovu Vašeg odgovora, da li vi
18 prihvatate ili ne prihvatate da avioni JNA nikada nisu poletjeli i da su se
19 helikopteri, hrvatski helikopteri, vratili iz drugih razloga.

20 O: Ponavljam, ja sam takvu informaciju imao, a sad izjava Borisava
21 Jovića je njegova izjava. Ja ne... ne... ne mogu to ni da potvrdim, ni da... ni
22 da negiram. Ne znam šta se, ovaj, šta se dešavalo u Predsedništvu.

23 P: Gospodine, Vaš odgovor je, u suštini, da Vi ne znate da li je to
24 tačno ili nije?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, ja ne znam šta se dešavalo u Predsedništvu, i kakvi su odnosi
2 između Borisava Jovića i Veljka Kadijevića, kakve su njihove međusobne naredbe.
3 To je njihova stvar. Ja nisam imao ta saznanja. Ja govorim samo ono što s... što
4 sam... što znam ili što sam čuo.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možemo li Vas prekinuti, gospodine
6 Ličina? Izvinite, gospodine Black.

7 Gospodine Milovančević.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Tužilac odgovara mesto svedoka. Svedok je rekao: "Ja
9 sam čuo da su avioni presreli helikoptere, a šta je rekao gospodin Jović, i šta
10 se dešavalo u Predsedništvu, meni nije poznato." Tužilac takav odgovor svedoka
11 pretvara u navodni odgovor svedoka, u navodni iskaz svedoka da je po svedoku...
12 da svedok ne zna šta se dešavalo. To jednostavno je potpuno pogrešno
13 predstavljanje odgovora svedoka. Tužilac može insistirati na daljim pitanjima.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čuo sam šta ste rekli, gospodine
15 Milovančević, ali nije mi sasvim jasno da sam shvatio na šta se Vi žalite, jer
16 svjedok jasno sada kaže po prvi put, a to nije rekao juče, da njegove tvrdnje o
17 tome da su avioni... da je avion JNA okrenuo, vratio, helikopter hrvatskog MUP-
18 a, je informacija iz druge ruke. Na isti način kao što on sada čuje ono što je
19 Borisav Jović rekao u svojoj knjizi. On je spreman da prihvati ono što je čuo iz
20 druge ruke o tome, a nije spreman da prihvati komentar iz druge ruke koji sada
21 čuje, koji je objavljen u knjizi. Ja nisam sasvim siguran da znam na šta se Vi
22 žalite, jer ja mislim da je -

23 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ upravo to da on ne zna da li je i hearsay to

24

25

26

27

28

29

30

1 što kaže gospodin Jović. On kaže: "Ja sam čuo, a šta kaže gospodin Jović, ja to
2 ne znam. Knjigu nisam pročitao, u Predsedništvu nisam bio." Ali ne može tužilac
3 zbog toga izvlačiti kao reč svedoka nešto što svedok nije rekô.

4 Za razumevanje ove situacije, bitan je podatak koji tužilac kroz svoje
5 pitanje saopštava svedoku, da su dakle helikopteri hrvatskog MUP-a pošli i nisu
6 se vratili. Dakle, vraćeni su zato što nisu bili u koridoru. Kako se helikopteri
7 koji se kreću van koridora vraćaju, časni Sude? Pa ne piše im se telegram, nego
8 verovatno poleti avijacija i kaže: "Vratite se, letite nedozvoljenim prostorom."

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda Vi shvatate, gospodine Black.
10 Da li biste željeli da odgovorite?

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Pokušaću, časni Sude. Prva stvar koju
12 pretpostavljam, ti helikopteri, kao i ostali, imaju radio vezu, tako im se
13 jednostavno može poslati poruka da se vrate, da nisu u koridoru. Ali, suština je
14 u tome, on ulaže prigovor što sam ja pitao svjedoka: "Dakle, Vi kažete da ne
15 znate?" Jer to je upravo ono što je svjedok rekao. On ne zna. On je rekao da ne
16 zna da li je to tačno ili nije. I to je rekao i advokat Odbrane, da je svjedok
17 rekao da ne zna da li je to tačno. I to je u stvari suština mog pitanja na koje
18 je on uložio prigovor. Ja sam rekao: "Da li prihvatate da ne znate to?" I to
19 jeste suština unakrsnog ispitivanja.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Da odgovorim?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Izvolite, odgovorite.

2 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok je u svedočenju o ovom događaju samo rekao: "Čuo
3 sam..." - i vrlo je precizan bio, i u glavnom ispitivanju, i u unakrsnom
4 ispitivanju - "Ja sam čuo da se to dogodilo." I nijednog trenutka nije rekao:
5 "Ja ne znam da se to nije... da li se to dogodilo ili se nije dogodilo." On je
6 rekô: "Ja sam čuo da su poleteli helikopteri hrvatskog MUP-a." Tužilac u svom
7 pitanju potvrđuje da jesu poleteli, a svedok takođe kaže: "I čuo sam da su
8 vraćeni intervencijom avijacije." Svedok samo to kaže, šta je čuo, a da li je to
9 bilo ili nije bilo, tužilac može pitati svedoka, a ne izvoditi zaključke.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kakve zaključke izvlači Tužilaštvo?

11 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ odgovaraju. Koji njima odgovaraju, časni
12 Sude.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, identifikujte zaključak. Vi
14 ulažete prigovor na taj zaključak. Identifikujte, jer ja moram da donesem nalog.

15 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ Dakle, svedok je u glavnom ispitivanju i u
16 toku unakrsnog ispitivanja rekao: "Tog... Tih dana, tog 17.08., se govorilo da

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 su poleteli helikopteri hrvatskog MUP-a i da ih je vratila avijacija savezne
2 vojske, avijacija JNA." I pri toj izjavio je ostao i u toku unakrsnog
3 ispitivanja.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Objasnite koji je zaključak.

5 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ Tužilaštva da svjedok ne zna, da je svjedok
6 izjavio da on ne zna da li se to dogodilo, je nešto što je samo mišljenje
7 Tužilaštva, a ne reči svedoka.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam siguran da znam šta Vi želite
9 da kažete, gospodine Milovančević. Mislim da je ovaj svjedok upravo rekao da ne
10 zna. On je čuo da je vojska intervenisala i vratila helikoptere, ali on je
11 ovdje, to možemo sada da ustanovimo.

12 Da li ste Vi čuli ili niste čuli za ovaj incident sa helikopterima koji
13 su vraćeni?

14 SVJEDOK: Časni Sude, za ovaj incident sam čuo. Znači, kao-

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

16 SUDAC HEOPFEL: [simultani prijevod] Gospodine Ličina, možete li nam
17 objasniti od koga ste to čuli?

18 SVJEDOK: Bilo je informacija u medijima, u razgovoru sa ostalim ljudima.
19 Znači, i iz rukovodstva strane. To je bila tema... To je bila vrlo aktuelna tema
20 taj dan i tih dana. Logično je bilo da... da... da mi o takvom nečemu
21 razgovaramo. To je bilo nešto što je izazivalo veliko uznemirenje. Normalno da
22 ja ne znam šta se dešavalo u kontroli leta ili neposredno u... u vazduhu, u
23 avionu. Tu nisam ni mogao da budem prisutan.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Konkretno pitanje sudije Hoepfela je:
2 ko Vam je to rekao? Rekli ste da se raspravljalo o toj temi. S kim ste
3 raspravljali?

4 SVJEDOK: Ne mogu sad da se setim konkretno s kim. Znam da je to bila
5 tema tih dana, znači to je... to -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

7 Nisam sasvim siguran kakav je prigovor Odbrane. Nisam u stanju da
8 donesem odluku jer ne znam do kakvog je to zaključka došlo Tužilaštvo, za koji
9 tvrdi da ste Vi rekli /kako je prevedeno/. Možda ja jednostavno nisam shvatio
10 postupak u ovoj fazi. Moram sve to ponovo preslušati. A Vi izvolite nastavite,
11 gospodine Black.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

13 P: Gospodine Ličina, uvaženi sudija Hoepfel Vas je upravo pitao od koga
14 ste čuli tu informaciju. U stvari, Vi ste dobili tu informaciju kao i mnoge
15 informacije koje ste iznijeli ovdje: vidjeli ste to na vijestima ili ste čuli od
16 drugih ljudi u stranci ili ste čuli od drugih ljudi u političkoj i društvenoj
17 sredini u kojoj ste se kretali. Je li tako?

18 O: Da, to je bio jedini način tada da se do tako... takve informacije
19 dođe. Ne vidim drugi način dolaska do takve informacije.

20 P: I za ovu činjenicu, i za druge činjenice, Vi nemate informaciju iz
21 prve ruke. Vi ne kažete da ste Vi to vidjeli. Vi govorite o nečemu što ste čuli
22 od drugih ljudi i što ste čuli iz medija. Je li tako?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Informaciju iz prve ruke može da ima samo eventualno taj pilot ili
2 neko u kontroli letenja. Niko drugi. Prema tome, logično je da ja imam
3 informaciju iz druge ruke.

4 P: Da, ali slažete se sa mnom, zar ne, da Jović i Kadijević vjerovatnije
5 su znali šta se dešava? Ima više izgleda da su oni imali informacije o tom
6 incidentu nego Vi, je li tako?

7 O: To je njihova stvar i njihova izjava. Ja ne znam šta su oni znali i
8 šta... i šta izjavljaju, i ne znam da li je tačno ono što piše u knjizi.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni... Časni Sude -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite. Gospodine Milovančeviću,
11 izvolite.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam se suzdržavao od intervencije. Ovo što sada
13 poštovani kolega tužilac radi nije korektno. Tužilaštvo je u dosadašnjem radu
14 pominjalo, ja mislim da je u pitanju - ja sada govorim iz glave - 188. strana u
15 kojoj gospodin Jović upravo obrađuje... ima naslov: "17.08.1990. godine". I
16 Tužilaštvo je predočavalo kao dokaz u ovom postupku navod iz knjige gospodina
17 Jovića, u kome gos... u kojoj gospodin Jović iznosi žalbu predsjednika Hrvatske
18 Tuđmana da su dva aviona JNA presrela hrvatski helikopter. Gospodin Tuđman je to
19 smatrao atakom na Hrvatsku. A onda u nastavku teksta se iznosi ovo što sada
20 kolega tužilac predočava svedoku.

21 Dakle, molim vas, neka kolega tužilac tačno prezentira knjigu, neka
22 predoči kompletan tekst koji se odnosi na taj datum, pa neka onda postavi
23 relevantno pitanje svedoku, jer time dovodi u zabunu i svedoka, ali i Sudsko
24 veće. Jednostavno, ja ne mogu voditi ispitivanje tužioca, unakrsno. Tužilac može
25 pokušavati da proveri informaciju, ali ako se poziva na jedan dokument, a knjiga
26 je dokument koja je već korišćena u ovom postupku, onda on mora da taj dokument

27

28

29

30

1 prezentira na pravi način. On to u ovom trenutku ne čini.

2 Dakle, suština moje primedbe jeste da je predsednik Hrvatske, Tuđman,
3 tvrdio da su avioni JNA presreli hrvatske helikoptere. I to je razlog zbog koga
4 gospodin Jović komentariše to zbivanje na... na nebu Hrvatske, nad Hrvatskom, u
5 to vreme. A gospodin tužilac pokušava sada svedoka da ispituje o tome kako
6 gospodin Jović sa gospodinom Kadijevićem karakteriše taj događaj.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, bez cijelog
8 ovog historijata, možete li mi reći Vaš prigovor u jednoj rečenici. Ja pokušavam
9 da kažem gospodinu Blacku u čemu je Vaš prigovor, ali ga ne shvatam. Koji je Vaš
10 prigovor?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Gospodin kolega tužilac ne predočava tekst, relevantan
12 tekst iz te knjige. Čak taj tekst krivo predoč -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo. Hvala lijepo. Hvala
14 lijepo. Sada je to mnogo jasnije nego ta cijela dugačka priča koju ste nam
15 ispričali, koju nisam shvatio. Gospodine Black, da li biste željeli da
16 odgovorite na ovaj prigovor?

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Želio bih da odgovorim na taj prigovor.
18 Čini mi se da gospodin Milovančević želi da pogleda drugi dio ove knjige, ali on
19 to može da uradi u dodatnom ispitivanju. Ali on će prihvatiti da sam jasno
20 prikazao onaj dio knjige o kojem sam govorio, ono što je rečeno u toj knjizi -
21 to je stranica 160 na engleskom, 178 u verziji na B/H/S-u. To je dokazni predmet
22 476. ERN broj verzije na engleskom 03022976, a u verziji na B/H/S-u 01157839.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Taj dio knjige je osnova mog unakrsnog ispitivanja. Ako on želi da pogleda drugi
2 dio knjige, on može da ga uvede u dodatnom ispitivanju. Inače ne vidim na šta se
3 on žali u vezi sa mojim ispitivanjem. Nadam se da sam dobro shvatio taj
4 prigovor.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo. Uključio sam. Koliko
6 sam ja shvatio, gospodin Milovančević bi želio da Vi pokažete svjedoku taj
7 tekst.

8 G. BLACK: [simultani prijevod] U redu. Uradiću to.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] /nečujno/ da putem elektronskog sistema
11 suđenja na ekranu pogledamo dokazni predmet 476. Ako će biti od pomoći, odlomak
12 na koji se ja pozivam može se naći na stranici 160 u verziji na engleskom, a na
13 stranici 178 u verziji na B/H/S-u. A brojevi su na dnu fotokopiranih stranica. A
14 ako je od neke pomoći, u verziji na engleskom, ERN oznaka je 03022976, a na
15 B/H/S-u 01157839. Možda će nam trebati nekoliko trenutaka da se to pronade,
16 pošto se radi o odlomcima iz knjige. Numeracija u elektronskom sistemu je malo
17 drugačija, tako da im je potrebno malo vremena u tehničkoj službi da pronađu
18 pravu stranicu.

19 Molim da se malo spusti stranica. Ne mogu da čitam B/H/S.

20 P: Gospodine Ličina, možda nam možete pomoći. Da li vidite pasus koji
21 počinje riječima "Upravo kad je odlazio Gračanin, Tuđman me pozvao..."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj mikrofonski se ne uključuje kad
2 pritisnem. Dobro. Sad je već uključen. Hvala vam.

3 Hoćemo li vidjeti engleski?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, nadam se da ćemo vidjeti, jer sudski
5 poslužitelj upravo radi na tome.

6 Mislim da sada imamo ovaj dio teksta na ekranu, da ga možemo vidjeti.

7 Možda, pokušaću da pročitam cijeli ovaj odlomak kako bih uhvatio sve o
8 čemu je govorio Milovančević.

9 P: Molim Vas da pratite, gospodine Ličina. To su riječi Borisava Jovića:
10 "Kad je odlazio Pera Gračanin, Tuđman me pozvao. Bio je vrlo uznemiren. 'Molim
11 Vas lepo, ovo je nedozvoljeno. Jesmo li mi demokratski izabrana vlast ili nismo?
12 Nama se ne dâ da vršimo legalnu vlast.'

13 O čemu se radi, pitam ga. 'Vojni su avioni MIG presreli dva naša
14 helikoptera i prisilili ih da se vrate i slete.' - to govori Tuđman - 'Tenkovi
15 iz Slovenije kreću prema Hrvatskoj. Radi se po scenariju sačinjenom u Beogradu
16 da se obori legalna hrvatska vlast.'"

17 Zatim Jović komentariše: "Jedva sam uspio da ga ušutkam. Dobro je da se
18 plaši. Obećao sam mu da ću se pozabaviti tim pitanjem i da ću ga ponovo
19 pozvati."

20 Zatim dio razgovora sa Veljkom Kadijevićem koji pokazuje da skoro ništa
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 od ovoga nije istina: "MIG-ovi nisu poletjeli. Helikopteri su se vratili zato
2 što su skrenuti sa njihovog odobrenog kursa... odobrene putanje." To kaže
3 dnevnik gospodina Jovića.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda će pomoći da se ova rečenica
5 pročita do kraja.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

7 Ona se nastavlja nakon jednoga stupca: "Izvještaji o tenkovima iz
8 Slovenije su potpuno lažni."

9 Da li da nastavim?

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovo je bilo dovoljno.

11 G. BLACK: [simultani prijevod]

12 P: Ovo sam tačno pročitao. Nije li to tačno, gospodine Ličina? To je ono
13 što kaže gospodin Jović o ovom incidentu, o navodnom incidentu.

14 O: Gospodin Jovi... Jović ovdje navodi, dakle, da ga je gospodin Tuđman
15 pozvao, a takva informacija je postojala. Uostalom, takva informacija je bila i
16 na hrvatskoj televiziji.

17 P: Samo trenutak. Usredsredite se na moje pitanje. Ono što sam ja
18 pročitao pojavljuje se u verziji na B/H/S-u ove knjige, zar ne?

19 O: Pa otprilike to, da. Tako je.

20 P: Možda je malo drugačiji prevod, ali to se kaže u knjizi. Morate
21 prihvatiti da su Jović i Kadijević bili u boljoj situaciji da znaju nešto o tome
22 nego što ste Vi bili.

23 O: Da, ali ovdje i Tuđman govori isto ovo što sam ja govorio. Ja ne znam
24 ko... ko tu govori istinu. Takva informacija je postojala u hrvatskim medijama,
25 na kraju krajeva. U to vreme, mi smo mogli samo da pratimo elektronske medije

26

27

28

29

30

1 Hrvatske. I takva informacija je postojala u medijima.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, nemam više pitanja u vezi sa
3 ovom temom. Možda imate Vi. Ako nemate, preći ćemo na sljedeću temu.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemam.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Završili smo sa ovim dokumentom.

6 P: Gospodine Ličina, dozvolite da se vratimo sada na jednu temu o kojoj
7 smo razgovarali jučer i dozvolite da Vam postavim neka pitanja, a to je
8 konstitutivni narod, za razliku od manjine. Sjetićete se našeg jučerašnjeg
9 razgovora o tome. Ispravite me ako grešim. Vi ste rekli: "Srbi su kao narod
10 imali pravo veta, odnosno imali su pravo na secesiju i imali su pravo kojim bi
11 mogli zaustaviti proces secesije." Da li ste to rekli jučer?

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančević.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Ja principijelno nisam protiv mogućnosti da kolega
14 tužilac interpretira iskaz svedoka, ali ovo što je sada predočio je potpuno
15 suprotno i drugačije od onoga što je svedok izjavio. Svedok to nikada nije
16 izjavio. Svedok je... Sad neću ja govoriti šta je svedok izjavio. Kolega tužilac
17 može ukazati na deo teksta gde svedok tako nešto govori, da ne bi bilo da sad ja
18 navodim svedoka ili da utičem na... svojim sugestijama. Ali ovo je netačno.

19 Svedok je govorio o pravu na samoopredeljenje i o pravu na odlučivanje, a
20 nikakvoj secesiji i o jednostranim aktima.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, da pročitamo... Slažem se sa
22 Vama da ako će gospodin Black tumačiti svjedoka, onda to mora i da bude tačno.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 No, da pročitamo šta je pitao.

2 "Vratimo se sada, gospodine Ličina, na jednu drugu temu o kojoj smo juče
3 razgovarali. Postaviću Vam jedno pitanje o tome. Radi se o konstitutivnom
4 narodu, za razliku od manjine. Sjećate se razgovora o tome? Sjećate se da ste
5 rekli - ispravite me ako griješim, ako kažem..." On dakle dozvoljava da možda
6 griješi i poziva svjedoka da ga ispravi. Znači, svjedok ima mogućnost da ga
7 ispravi. Saslušajmo šta se kaže u pitanju prije nego što ustanemo da uložimo
8 prigovor.

9 Gospodine Ličina, ako je pogrešno pitanje koje Vam je postavio gospodin
10 Black, onda vas molim da ga ispravite i da odgovorite na njega. Pod pogrešnim
11 podrazumijevam ukoliko je tužilac pogrešno citirao ono što ste rekli jučer.

12 SVJEDOK: Pitanje je, dakle, o tome šta ja smatram konstitutivnim
13 narodom, ako se ne varam?

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pitanje je bilo: nije li tačno da su
15 Srbi imali pravo vetoa u slučaju da je Hrvatska željela da napravi secesiju?
16 Parafrazirao sam.

17 SVJEDOK: Ne, nije... to nije tačno. Srbi su imali pravo, kao
18 konstitutivan narod, na samoopredelenje. Znači, narod ima pravo na
19 samoopredelenje. Konstitutivni narodi imaju pravo na samoopredelenje.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da Vas razumijem. Ja
21 shvatam koncept nacije. Nisam siguran da razumijem kako to Vi izražavate, ali
22 govorim sada o... da li se to područje nazivalo republika ili pokrajina? Dakle,
23 Hrvatska, kao pokrajina Jugoslavije ili republika, konstitutivna republika
24 Jugoslavije. Ako ta republika hoće da napravi secesiju, da li bi bilo koji
25 konstitutivni narod koji je sačinjavao tu republiku imao pravo veta?

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Časni Sude, u Socijalističkoj federativnoj republici
2 Jugoslaviji, nosioci suvereniteta nisu bili republike, nego konstitutivni
3 narodi. Tako je stajalo u Ustavu.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da ja to mogu da
6 razjasnim. Preći ću na transkript o ovoj temi.

7 P: Gospodine Ličina, jučer sam Vam postavio pitanje o nečemu što ste
8 ranije govorili. To je na stranici 50 jučerašnjeg transkripta. Pitao sam Vas
9 nešto o tome šta ste rekli na stranici 79 /u engleskom transkriptu: "72"/
10 transkripta od ponedjeljka, a radilo se o konstitutivnom narodu, za razliku od
11 manjina. A posljedica toga je bilo to da su Srbi... da je trebalo Srbi da
12 postanu manjina, a ne konstitutivni narod. Vi ste rekli, sada ću Vas citirati:
13 "Da su bili manjina, onda bi situacija bila drugačija. Ne bi imali sva prava
14 koja bi imali ukoliko bi došlo do secesije bez odobrenja Srba. Ipak, Srbi su
15 konstitutivni narod i potrebna je njihova saglasnost za secesiju jer su narodi
16 ispred republike. To je suština."

17 Da li se sjećate da ste to rekli?

18 O: Da, to je potpuno u saglasnosti s ovim što sam sad rekao.
19 Konstitutivnost se odnosi na narode, ne na republike.

20 P: Dobro. Hoću da se usredsredim na ovu jednu rečenicu koju kažete: "Ako
21 su Srbi konstitutivni narod, onda je potrebna njihova saglasnost za secesiju."
22 To je Vaše mišljenje, da se Srbi moraju složiti ili Hrvatska ne može da odstupi?
23 To hoćete da kažete.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Ja 'oću da kažem nešto drugo. Hipotetički, ako bi obadva naroda
2 unutar Hrvatske se složila da idu u secesiju, to je pravo obadva naroda, ali je
3 isto tako pojedinačno pravo svakog naroda da odluči da... kako... u kakvoj
4 državi želi da živi, s tim ne sporeći pravo onom drugom narodu.

5 Mi sa našim odlukama nismo sporili pravo h... hrvatskom narodu na
6 nje...nje... na njihovo samoopredelenje. Mi smo se... Mi smo samo tražili naše
7 pravo. Insistirali smo samo na našem pravu.

8 P: Dakle Vi kažete da je Hrvatska imala prava da odstupi, da ide u
9 secesiju. Upravo ste to rekli, zar ne?

10 O: Ne, nisam imao pravo... nisam... nisam to rekao. Rekao sam da... da
11 hrvatski narod ima takvo pravo, ali ne i... ne Hrvatska kao republika, posto je
12 Hrvatska bila republika dva naroda. O takvom nečemu treba da se slože obadva
13 naroda, da bi... da bi do toga došlo. Ukoliko se ne slaže, onda... onda takva
14 republika treba da se rekonponuje.

15 P: Da li Vi kažete ili ne kažete da je srpski narod morao da odobri
16 Hrvatskoj da ide u secesiju? Dali ste oba odgovora, no šta je Vaš stav?

17 O: Srpski narod ne osporava pravo hrvatskom narodu na samoopredelenje,
18 ali traži isto takvo pravo za sebe. On je konstitutivan narod u... u
19 dotadašnjoj... u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj.

20 P: Dozvolite da Vas prekinem. Ja govorim o hrvatskoj republici, a ne o
21 hrvatskom narodu. Dakle, da li je srpski narod imao pravo da stavi veto ili da
22 se složiti da Hrvatska odstupi od Jugoslavije, da napravi secesiju? To je moje
23 pitanje. Šta je Vaše mišljenje o tome?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Hrvatska Republika je država srpsk... hrvatskog naroda i srpskog
2 naroda u Hrvatskoj. Znači, narodi su nosioci suvereniteta, ne republika.

3 P: Da li biste, molim Vas, odgovorili na moje pitanje? Da li je Hrvatska
4 mogla da ide u secesiju bez saglasnosti srpskog naroda u Hrvatskoj? Odgovorite
5 sa "da" ili "ne".

6 O: Mislim da sam Vam dao potpuno jasan... jasan odgovor. Ja ne znam šta
7 Vam tu nije jasno.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Niste. Odgovorite.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, oprostite da intervenišem. Radi se o jednoj
10 izuzetno komplikovanoj, ali i čak ne ko... toliko komplikovanoj ustavnoj
11 materiji. Ako tužilac pita svedoka o kakvom se pravu radi, o pravima naroda na
12 samoopredelenje, onda je elementarna pretpostavka da citira ustavna rešenja.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, to nije -

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hoću da kažem jednu stvar, časni Sude. Ovako
15 postavljeno pitanje je zamka. Ustav Jugoslavije je predviđao pravo na
16 samoopredelenje svakom narodu i svedok o tome govori. Ali Ustav Jugoslavije, ne
17 hrvatski Ustav, Ustav Jugoslavije koji je Hrvatska morala da poštuje, je
18 predviđao proceduru za samoopredelenje, a za tu proceduru bilo je potrebno da se
19 izjasne svi jugoslovenski narodi.

20 Pitanje iz... izvučeno iz tog konteksta navodi na krivi odgovor i krivo
21 je pitanje. Jednostavno, ono nije u skladu sa ustavnom materijom koja je tada
22 postojala. I odgovor... ovako formulisano pitanje vodi odgovoru koji onda neće
23 zadovoljiti Sudsko veće i koje Veće ne može razumeti. Ovo, časni Sude, ja hoću

24

25

26

27

28

29

30

1 da ukažem na jednu stvar. Ovo nije igra reči i ovo nije materija na koji se može
2 odgovoriti sa "da" ili "ne". Ako se traži takav odgovor, onda se mora poći od
3 ustavnih rešenja. Gospodin Ličina nije pravnik i nije ustavni stručnjak, ali
4 njegovo mišljenje, čak po ovim pitanjima, je potpuno pravno irelevantno. Ovde se
5 traži od gospodina Ličine da se izjasni o ustavnim pitanjima i o pravnim
6 pitanjima koja on nije studirao i koja nisu nje... njegovo obrazovanje, izvorno
7 obrazovanje. Od njega se traži da dâ politički stav, ali gospodin Ličina iznosi
8 o tome stav kao svedok i citira Ustav korektno, ali tužilac ne poštuje najviši
9 ustavni akt jedne zemlje kada postavlja pitanje. Kada Vi ne poštujuete osnovno
10 ustavno rešenje, onda Vaš... onda pitanja koja postavljate su potpuno na krivom
11 putu. Ja pokušavam kroz šire -

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zaustaviću Vas. Morate da prekinete.
13 Gospodine Milovančeviću, hvala na toj dugoj priči, ali hoću da Vam kažem: kada
14 prigovarate, onda bih Vas zamolio da prigovarate primjereno. Svi navodi koje ste
15 izložili nisu tačni. Gospodin Black je citirao iz jučerašnjeg transkripta ono
16 što je svjedok rekao. Nismo ovde na času iz Ustava. Samo slušamo iskaz i to je
17 sve. Pitanje koje je postavljeno ovom svjedoku proističe iz onoga što je ovaj
18 isti svjedok rekao jučer, i to nema nikakve veze sa Ustavom, nema nikakve veze
19 sa Ustavom SFRJ, Hrvatske. On ima veze samo sa onim što je ovaj svjedok rekao
20 jučer.

21 Sugerisati da se svjedok stavlja u zamku ili da mu se postavljaju
22 ustavna pitanja, naprosto nije tačno. Njemu je postavljeno pitanje: "Jučer ste
23 rekli da Hrvatska ne može da se odcijepi bez saglasnosti srpskog naroda u
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatskoj", i on samo hoće da ustanovi da je to stav svjedoka. To je što je
2 svjedok jučer rekao. Tako je citirano. Oprostite, ja ne želim čak ni da čujem
3 njegov odgovor.

4 Imate li nešto da kažete na ovo? Ako imate, onda to uradite ukratko.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, razlog za moju intervenciju je bila
6 činjenica da je Odbrana u toku glavnog ispitivanja svedoku postavila pitanje:
7 "Kakva je odrednica..."

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne. Nećete sada praviti glavno
9 ispitivanje, nego idemo da se bavimo onim što je svjedok rekao jučer, a kako je
10 to citirao gospodin Black. Da li je to pogrešno? Ako je pogrešno, onda gospodin
11 Black mora da se izvini i da ispravi, ukoliko je pogrešno citirao.

12 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ tražio odgovor i dobio odgovor. Svedok je
13 danas ponovio jučerašnji i prekjučerašnji odgovor. Gospodin Black uprkos takvog
14 odgovora insistira.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji je odgovor tražio i koji odgovor
16 je dobio? Šta je pitanje i šta je bio odgovor? I gdje se odgovor nalazi u
17 transkriptu?

18 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ o konstitutivnosti naroda, i svedok je
19 ponovio svoj odgovor da su nosioci suvereniteta u Jugu... u Jugoslaviji bili...
20 bili narodi, a ne federalne jedinice - republike.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije bilo pitanje gospodina
22 Blacka. Pitanje gospodina Blacka: "Jučer ste rekli da Hrvatska nije mogla da se
23 odcijepi bez saglasnosti naroda srpske nacionalnosti koji je živio u Hrvatskoj.

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je to i dalje Vaš stav?" To je pitanje.

2 Budući da je citirao šta je rekao jučer, on kaže: "Da li je to ono što i
3 dalje mislite?" O tome se radi u ovom pitanju. A nije ustavno pitanje, i to nije
4 ono što Vi kažete da mu je postavljeno kao pitanje. Osim ako eventualno ja
5 pogrešno tumačim Vaše pitanje.

6 Da li je to pitanje nekorektno? "Da li je i dalje Vaše mišljenje da
7 Hrvatska nije mogla da se odcijepi osim ukoliko sa time složio srpski narod u
8 Hrvatskoj?" To je bilo pitanje.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok je odgovorio na to pitanje, a sve... a tužilac
10 ga ponavlja peti put.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta je bio odgovor? Šta je bio
12 odgovor? I gdje je bio odgovor prvih četiri puta kad je pitanje postavljeno?
13 Pitanje: "Da li je to i dalje Vaše mišljenje?" Jer on je dao dvije verzije.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, tužilac ispituje svedoka o pitanju koje se
15 tiče ustavne materije o kojoj je govorio svedok.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne odgovarate na ono što sam upravo
17 postavio kao pitanje. Upravo sam Vam rekao šta je bilo pitanje, i pitam Vas: šta
18 je svjedok odgovorio na to pitanje: "Da li je to i dalje Vaše mišljenje?" A Vi
19 se vraćate na to da analizirate pitanja tužioca. Ja sam Vam rekao da pitanja
20 tužioca nemaju nikakve veze sa ustavnim pitanjima, nego sa svjedokovim
21 svjedočenjem.

22 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ tužilac insistira na svjedokovom mišljenju,
23 onda neka ga dobije, neka ga postavi peti put isto pitanje, ali tužilac... ali
24 se tužilac... Časni Sude, suština... suština...

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vijeće insistira -
2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, suština mog prigovora jeste da tužilac
3 komentariše materiju konstitutivnosti naroda, ustavotvornosti naroda. I svedok o
4 tome daje odgovor koji je u skladu sa važećim Ustavom.
5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da Vas ispravim, gospodine
6 Milovančeviću. Dozvolite da Vas ispravim. Tužilac ne komentariše. Tužilac
7 postavlja pitanje. On ne komentariše nikakvo pitanje. On postavlja pitanje: "Da
8 li ste i dalje mišljenja... Da li je i dalje Vaš stav da Srbi u Hrvatskoj moraju
9 da se saglase prije nego što Hrvatska može da odcijepi?" To je pitanje, a to
10 nije komentar. Hvala Vam.
11 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.
12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.
13 Hoćete li odgovoriti na pitanje, gospodine? Ako je potrebno da Vas se
14 podsjeti na pitanje, dobićete taj podsjetnik.
15 SVJEDOK: Pošto su Srbi jedan od dva konstitutivna naroda, pote...
16 potreba je njihova saglasnost za odcepljenje Hrvatske. Znači, bez Srba se nije
17 moglo ići u secesiju Hrvatske. To je moj odgovor.
18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste zadovoljno odgovorom?
19 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala. Sada mogu nastaviti, časni Sude.
20 Prije nego što nastavim sa pitanjima, rekao bih da mi je vrlo teško da odgovorim
21 na prigovore ako se prigovori stalno prebacuju. I ja prigovaram na to kada
22 advokat svjedoči, ukoliko svjedok ne može svjedočiti. Nije primjereno da advokat
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uskoči i da kaže ono što želi da bude odgovor.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čujem šta ste rekli. I zato sam i
3 pokušao da to kažem gospodinu Milovančeviću, da se ovde ne nalazimo na času iz
4 Ustava i da mora da se vrati na pitanja, da ne smije da ih skreće na ono što
5 misli da bi trebalo da bude rečeno.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Nastaviću sa ovim
7 svjedokom. I ovaj svjedok je svjedočio o velikom broju pitanja koja su u vezi sa
8 Ustavom i to je nešto čime ću se baviti u unakrsnom ispitivanju.

9 P: Gospodine Ličina, Vi ste sada rekli da bez Srba Hrvatska nije mogla
10 da ide u secesiju, a to je isto ono što bi bilo i reći da su Srbi imali moć da
11 stave veto na secesiju Republike Hrvatske /kako je prevedeno/. Da li sam u
12 pravu? Da li je to ono što hoćete da kažete?

13 O: To nije moć, nego radi se samo o srpskom pravu unutar Hrvatske /.../
14 kao jednom od dva konstitutivna naroda.

15 P: Vi kažete da je to pravo, a ne ovlaštenje. To kažete zato što nije
16 bilo odredbe u hrvatskom niti jugoslovenskom Ustavu iz 1974. godine po kojima bi
17 postojao mehanizam kojim su Srbi mogli da spriječe ovakvu vrstu secesije. Nije
18 postojao nikakav mehanizam kojim bi Srbi mogli da primjene ovo pravo. Da li sam
19 u pravu?

20 O: Niste u pravu. Postojao je mehanizam, postojala je Komisija za rav...
21 ravnopravnost naroda i narodnosti unutar hrvatskog sa... Sabora Republike
22 Hrvatske. Ta komisija je trebala, znači, sve odluke koje su se ticale

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ravnopravnosti dva naroda, morale su proći kroz tu komisiju, i u toj komisiji
2 odluke su morale biti donesene konsenzusom. Nova hrvatska vlast, tadašnja, nije
3 formirala tu komisiju i na taj način je prenebregnula ovu problematiku. I na taj
4 način je faktički izvršeno kršenje... kršenjem propisa, prenebregnut je ovaj...
5 ovo pravilo.

6 P: A Vaš je stav da je ta komisija imala zadnju riječ, čak i po
7 pitanjima secesije? Ta komisija u kojoj su bile obe nacionalnosti je trebala da
8 odobri da li se Hrvatska može odcijepiti, odnosno da se Hrvatska ne može
9 odcijepiti. Da li je to Vaš stav?

10 O: Da. Pošto Hrvatski sabor nije imao Vijeće naroda, ta komisija, znači
11 Komisija za ravnopravnost naroda i narodnosti, imala je... imala je upravo to
12 ovlaštenje.

13 P: Da li se to pojavljuje u Ustavu? Da li je to nešto što zahtjeva Ustav
14 ili je to bio samo dio unutrašnje organizacije i rada Hrvatskog sabora?

15 O: Mislim da to stoji u zakonima. Ne znam tačno, ja nisam, ovaj, pravnik
16 po struci, ali mislim da to stoji u zakonima /nerazgovijetno/.

17 P: Ali Vi u stvari ne znate. Vi niste pravnik.

18 O: Ne, nis... ja nisam pravnik, ali pošto sam bio u... poslanik u
19 Hrvatskom saboru, poznato mi je da je ovo... da je ova komisija do tada nije
20 postojala.

21 P: Da li je komisija postojala ranije? I ako jeste, kad je prestala da
22 postoji?

23 O: Komisija je postojala do 1990., znači do tih izbora. Trebala je, po
24 poslovniku Sabora, da bude formirana na samoj konstitutivnoj sjednici. Hrvatski

25

26

27

28

29

30

1 sabor je konstituisan 30. ili 31. maja 1990. godine, kada su i konstituisani svi
2 saborski odbori i komisije. Međutim, ta komisija nije konstituisana. Ona je
3 konstituisana tek u... pol... polovinom 12. mjeseca, decembra mjeseca, 1990.
4 godine.

5 P: Da bi bio siguran da sam Vas dobro shvatio, Vi sada kažete da propust
6 da se formira ova komisija je ono što je u stvari spriječilo Srbe da ostvare to
7 pravo veta nad secesijom Republike Hrvatske? Da li nam to kažete?

8 O: Gospodine Black, to nije propust. Ako se formiraju svi saborski
9 odbori, a ne formira se jedan ili ustvari ta jedna komisija - znači sva saborska
10 tijela se formiraju, a upravo ta koja je vrlo bitna, koja ima ključnu ulogu u
11 ovakvim stvarima - onda ja mislim da se tu ne radi o propustu. Mislim da se tu
12 radi o jasnoj... jasnoj namjeri.

13 P: Ali to je Vaše stanovište, Vaše mišljenje, i lično i političko, je li
14 tako?

15 O: To je moje stanovište i to je bilo stanovište, po mom mišljenju, svih
16 Srba, većine Srba.

17 P: A Vaš stav i stav svih Srba je, prema tome, da je numerička manjina
18 Srba trebala da bude u mogućnosti da putem ove komisije zaustavi napore cijele
19 Republike Hrvatske da se odcijepi od Jugoslavije. To je bilo vaše pravo i to je
20 trebalo tako da bude. Da li nam na tome sada insistirate?

21 O: Ja ne... Ne gov... Ja ne mislim... Ja Srbe ne gledam kao numeričku
22 manjinu. Ja Srbe u Hrvatskoj gledam kao jedan od dva konstitutivna naroda.

23 P: Time smo se već bavili. Mislim da treba da pređemo na sljedeću temu.

24
25
26
27
28
29
30

1 Sjećate se da ste juče, kada smo govorili o srpskom saboru u Srbu 25.
2 jula 1990. godine, i Vi ste nam rekli - ako budem pogrešno ponovio što ste
3 rekli, ja ću naći to u transkriptu, ali da li se sjećate da ste nam rekli da se
4 to nije odnosilo na nezavisnost, da se taj sabor nije skupio zbog nezavisnosti?

5 O: Sabor u Srbu... Srpski sabor u Srbu 25. jula 1990. godine je bio do
6 tada najveći skup, politički skup Srba. On se nije odnosio na nezavisnost. On se
7 odnosio na f... na donošenje deklaracije o suverenosti i...

8 P: To je u redu. Hvala. Želio bih da Vam pokažem video snimak, a to je
9 iz dokaznog predmeta 497. Pokazaćemo ga u sistemu *sanction* zato što je riječ o
10 video snimku. Molim da pređemo na sistem *sanction*. Molim da vidimo taj prvi
11 odlomak. To je 0006690 /u engleskom transkriptu: "V000-6690"/. Molim Vas,
12 pogledajte to, gospodine Ličina.

13 Mislim da treba danas da funkcioniše i dugme za elektronski sud, za
14 dokaze putem elektronskog suda. Mislim da su svi problemi danas riješeni,
15 tehnički problemi.

16 [Gleda se video snimka]

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da je to dovoljno.

18 P: Gospodine Ličina, gospodin Martić je u pravu, zar ne? On je rekao da
19 je to bio prvi pokušaj da se stvori samostalna i nezavisna država.

20 O: Ne, gospodin predsjednik Martić ovde interpretirao. To je, znači, on
21 govori o nekakvom kontinuitetu, ustvari, iz ovoga. To je nekakav početak.
22 Međutim, ne može se reći da je... da je to... da je to stvaranje države, jer
23 uostalom, to nigdje ne piše u dokumentima koji su donešeni sa... Pogledajte evo
24 ovu deklaraciju s... sabora u Srbu. Nigdje nećete vidit da se spominje

25

26

27

28

29

30

1 nezavisnost, secesija ili nešto tako.

2 P: Pustite po strani pitanje šta se nalazi u dokumentima. Šta je sa
3 stvarnošću? Stvarnost je ovo što kaže gospodin Martić, da je to bio prvi pokušaj
4 da se napravi samostalna i nezavisna država. To je tačno, zar ne?

5 O: Ne, gospodin Black, to nije tačno. Na saboru u Srbu formirano je
6 Srpsko nacionalno vijeće i donešena deklaracija o suverenosti i autonomiji
7 srpskog naroda. Ja tu ne vidim ništa šta... šta je vezano za nezavisnost i... i
8 za secesiju. Svi potezi kasniji bili su uslovljeni potezima hrvatske države.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da su nam ostale još 3
10 minute. Ja prelazim na jednu veću temu. Možda bi ovo sada bio zgodan trenutak za
11 pauzu. Jesam li u pravu? Mi obično pravimo pauzu u deset i petnaest, je li tako?

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U pravu ste. Obično pravimo pauzu u
13 deset i petnaest. Uzećemo ove ekstra minute kao bonus. Napravićemo pauzu i
14 vratiti se u petnaest do jedanaest.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

16 ... Početak pauze u 10.09h

17 ... Sjednica nastavljena u 10.47h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Izvolite sjesti.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

21 P: Gospodine Ličina, juče smo malo govorili o HDZ-u, hrvatskoj stranci u
22 Hrvatskoj. Sada bi želio da Vam postavim neka pitanja o SDS-u, Vašoj vlastitoj

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stranci.

2 Jovan Rašković je bio osnivač SDS-a u Krajini, je li tako?

3 O: Jovan Rašković je bio predsjednik Srpske demokratske stranke i jedan
4 od osnivača.

5 P: U redu. I on je bio predsjednik od početka, od osnivanja stranke, je
6 li tako?

7 O: Da.

8 P: Da li sam u pravu kada kažem da je on imao relativno umjerene
9 poglede? U to vrijeme ga nisu smatrali ekstremistom.

10 O: Da.

11 P: U stvari, on je na izvjestan način, izbačen iz rukovodstva SDS-a oko
12 jula 1990., ili poslije toga, zbog toga što je razgovarao sa Tuđmanom. I to je
13 vrijeme kada je SDS postala više radikalna stranka. Da li je to tačno?

14 O: Ne, nije se to desilo u julu 1990.

15 P: Kada se to desilo, ako se sjećate?

16 O: Jovan Rašković nije nikad izbačen iz Srpske demokratske stranke. On
17 je sve vreme vodio Srpsku demokratsku stranku, jedino je Milan Babić odcijepio
18 jedno krilo, ali to se desilo tek kasnije, mislim negdje 1991., al'... da li
19 koncem 1991. Ne sjećam se tačno, ali čini mi se negdje koncem 1991.

20 P: U redu. Da se sada usmjerimo na Raškovića. Tačno je, zar ne, da je
21 Jovan Rašković povremeno, u tim vremenima 1990. i 1991., koristio prilično
22 ekstremne formulacije u svom izražavanju? To je tačno, zar ne?

23 O: To nije tačno. To nije tačno. Jovan Rašković nije... koliko znam,
24 nikad nije koristio ekstremne izraze. Akademik Rašković je bio psihijatar po

25

26

27

28

29

30

1 profesiji i on je bio narodni tribun koji je, na neki način, liječio srpski
2 narod. Tako smo ga mi doživljavali.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, možda Vi i svjedok
4 razumijete šta znači "ekstremni izrazi". Međutim, to je, prije svega, pitanje
5 procjene i ono što je za Vas ekstremno, možda nije ekstremno za mene. Da li je
6 moguće reći šta je on tačno rekao i onda možda uporediti s onim što je on
7 govorio ranije, kada su ga smatrali umjerenim? Tako da bi Vijeće moglo da vidi
8 šta se ovdje misli pod "ekstremnim".

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Apsolutno, časni Sude. Vi ste predvidjeli
10 moj sljedeći potez.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Ako bismo mogli da vidimo u *e-court*u
13 dokument koji nosi ERN broj 02927453 do 7457, a prevod na engleskom ima iste
14 brojeve, ali ispred tih brojeva su slova ET.

15 P: Gospodine Ličina, dok čekamo da se to pojavi na ekranu pred nama, Vi
16 znate da je Jovan Rašković objavio -

17 O: /nečujno/ pojavilo se, ali engleska verzija.

18 P: U redu. Hvala. Nadam se da to možemo ispraviti.

19 Ja nemam uopšte na svom ekranu, ni na jednom jeziku.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Ni Odbrana, časni Sude.

21 SVJEDOK: Kod mene ima sad na srpskom.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možemo li provjeriti da li Odbrana
23 ima?

24 G. BLACK: [simultani prijevod] Moguće je da smo još uvijek u sistemu
25 *sanction*, a ne u sistemu elektronskog suda. A, evo, pojavilo se. Sada i mi
26 imamo. Hvala lijepo.

27

28

29

30

1 P: Molim da pogledamo 2. stranicu verzije na B/H/S-u. To je još uvijek
2 prva verzija /prijevod engleskog transkripta: "stranica"/ prevoda na engleski.
3 Gospodine Ličina, ovo je niz odlomaka iz knjige koju je objavio Jovan Rašković
4 1990., pod nazivom *Luda zemlja*. Da li ste ranije čuli za tu knjigu?

5 O: Da. Čuo sam za tu knjigu.

6 P: Dozvolite da Vam pročitam. Molim da spustimo malo stranicu na B/H/S-
7 u. A Vi slijedite ono što ja čitam. To su odlomci iz knjige gospodina Raškovića.
8 Kaže se: "Ustaški pokret je također racionalni delirijum. Ustaše su još 1940.
9 godine, kada su planirali uništavanje Srba, tačno napravili geografiju svih jama
10 na teritoriji NDH" - a pri tome se misli na Nezavisnu državu Hrvatsku - "i ne
11 samo da su to napravili, nego su izračunali i dimenzije jama i utvrđivali koliko
12 u koju jamu može leševa djece i žena stati. I tako su onda imali tačno utvrđeno
13 šta i koliko mogu uraditi. Taj delirij pokolja i genocida koji se dogodio 1940.
14 godine nad srpskim narodom, racionalni je delirij i zato je on imao toliko
15 epohalno visok rezultat."

16 I onda sljedeći paragraf, pročitat ću i to: "Delirij masovnog pokreta u
17 Hrvatskoj 1970. godine imao je racionalnije sadržaje, ali je zaustavljen na
18 političkom nivou. Vjerovatno da tada nije zaustavljen na tom nivou, da bi se taj
19 delirij realizirao i da bi postao ubilački delirij. Postao bi ubilački zato što

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je bio antisrpski, genocidan, a zaustavljen je u fazi političkog genocida prema
2 Srbima. Ali, od političkog do stvarnog genocida nema mnogo."

3 Gospodine Ličina, kada se osvrnete na to, da li shvatate da
4 objavljivanje ovakvih riječi, ovakvog teksta, 1990. godine je imalo negativan
5 efekat na odnose između Hrvata i Srba?

6 O: Ovu knjigu, ovaj tekst, objavljuje Jovan Rašković, ne samo Jovan
7 Rašković - političar, Jovan Rašković - psihijatar, i koliko... ja nisam stručan
8 u tome, ali koliko vidim ovo je... ovo je tipičan tekst čovjeka stručnoga na tom
9 nivou. Ne vidim nikakav problem u tome.

10 P: U redu. Jovan Rašković je, kao što ste Vi rekli, bio predsjednik SDS-
11 a, jedan od osnivača, dakle jedan od vođa SDS-a, i Vi prihvatate da je u to
12 vrijeme, 1990. godine ta knjiga naširoko čitana. To je bila vrlo važna izjava.

13 O: Jovan Rašković je i akademik. Jovan Rašković je bio i psihijatar,
14 naučni radnik. Ova knjiga je više imala naučnu dimenziju nego... nego
15 populističku u tome smislu. Znači, ona je više čitana u naučnim krugovima
16 nego... nego masovno. Ovo nisu teme za običan narod, on... običan narod pola
17 ovih izraza i ne razumije.

18 P: Ali većina ljudi je shvatila, ako nisu ranije shvatali, izraze
19 "ustaša" i "genocid", jer to su izrazi koje je rukovodstvo SDS-a, uključujući i
20 gospodina Raškovića, stalno iznova koristio 1990., 1991. i poslije toga.

21 O: "Ustaše" i "genocid" su događaju... su, znači, su događaji koji su se
22 desili. To nisu izmišljene stvari. I ne vidim kakav je to problem. On je...

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Nama je sjećanje na t...tako nešto vrlo bolno. Pojavilo se nešto što jako liči
2 na to i ne vidim nikakav problem u tome da se to ne spomene. To je ru... To je
3 sasvim logično da se... da se pominje. A ovde se radi, na kraju krajeva, i o
4 stručnome čovjeku, znači čovjeku ko... koji o tome govori na... u... u okviru
5 svoje struke. I stri... i knjiga je tako u stvari... ima takav sadržaj.

6 P: Profesionalac koji je takođe bio predsjednik SDS-a, je li tako?

7 O: On je bio predsednik SDS-a, al' on je akademik... on je akademik i
8 psihijatar po struci. On je... on je profesionalno živio od... od tog... tog
9 posla, ne od politike.

10 P: Želio bih da pogledamo jedan drugi odlomak iz te knjige. Samo da
11 pokušam da to nađem na B/H/S-u. Tu se pominje Kosovo, tako da ako to vidite,
12 pomozite mi da to nađem. To je paragraf koji počinje riječima: "Ne možete naći
13 mnogo naroda na svijetu osim Jevreja, Armena i Roma..."

14 Da li to vidite na toj stranici bilo gdje, gospodine Ličina?

15 Molim da pogledamo sljedeću stranicu.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako dozvoljavate da pomognem, to je na
17 B/H/S-u 208. strana, poslednji pasus, ako kolega tužilac to traži. Ne znam da li
18 je mislio na taj deo teksta, ali -

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Da. Jako sam Vam zahvalan.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević.

21 G. BLACK: [simultani prijevod] Da. Ako bismo mogli da spustimo na dno te
22 stranice.

23 P: Gospodine Ličina, molim Vas slijedite. To je nešto malo dalje u
24 paragrafu koji počinje riječima na dnu stranice. Malo je /kako je prevedeno/.

25

26

27

28

29

30

1 I kaže se: "Patnje Srba su bile pravilo historije. Jedino što se Srbima
2 događalo, od boja na Kosovu do danas, bilo je veliko stradanje. Samo je božja
3 pravda spasila Srbe od uništenja, od potpunog brisanja srpskog imena. U svakom
4 vijeku su stotine hiljada ili milioni najboljih među Srbima, odanih svojoj vjeri
5 i naciji, plaćali vlastitom glavom. Šest vjekova je srpski narod uništavan."

6 To su bili stavovi jednog od osnivača i predsjednika SDS-a. Da li Vi
7 imate iste takve stavove? Da li ste ih imali tada i da li ih imate i sada?

8 O: Apsolutno. I onda i danas imam takve stavove. Srpski narod jeste kroz
9 vjekove bio uništavan, i normalno i pravo je srpskog naroda da o tome govori.
10 Zamislite da se Jevrejima zabravi... zabrani da govore o Holokaustu. Kako bi to
11 strašno danas izgledalo.

12 P: Niko ne kaže da bi trebalo da Vam se brani da govorite o tome.

13 Vi ste rekli - ne vidim to u transkriptu. Zapravo, Vi i drugi srpski
14 lideri, naročito SDS-a, naglašavali ste te patnje Srba kako biste dobili podršku
15 srpskog naroda u vašim političkim pokretima, odnosno radnjama, potezima,
16 uključujući i to da se traži posebna srpska država, zar ne? To je bila poenta
17 tog stalnoga spominjanja srpskih patnji.

18 O: Ne. To nije bila poenta. Običan Srbin će Vam reći isto što Vam kažem

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i ja. Mi imamo sačuvanu takvu tradiciju. Mi imamo sačuvanu tradiciju o boju na
2 Kosovu. To je jedan nacionalni mit na kojem je izgrađena... izgrađen...
3 izgrađena i srpska nacija, na kraju krajeva. Prema... A u... u našem djelovanju,
4 bar u početku, na kr... u stvari, u našem političkom djelovanju se nije govorilo
5 o tome da se mi zalažemo ni za kakve secesije, ni za bilo šta. Mi smo se
6 zalagali samo za prava srpskog naroda.

7 P: Da se sada usredsredimo na ovakve izjave. Vi, kao političar srpske
8 nacionalnosti, znali ste da ako izazivate strah kod srpskog stanovništva tako
9 što ćete naglašavati i ustaše i patnje, znali ste da ćete na taj način dobiti
10 podršku srpskog naroda. I to je razlog zašto su srpski političari spominjali
11 ovakve stvari. Da li sam u pravu?

12 O: Ne, niste u pravu. Mi jednostavno pominjemo srpsku istoriju.
13 Nažalost, srpska istorija je takva kakva jest - krvava, sa puno... sa puno
14 žrtava i otkud bilo kome pravo da nam spori o tome da govorimo? O tome su
15 govorili svi.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, može li ovaj dokument da bude
17 usvojen u spis i da dobije broj dokaznog predmeta?

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj dokument se usvaja u spis. Molim
19 da mu se odredi broj dokaznog predmeta.

20 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument će postati
21 dokazni predmet 874.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

23 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

24 P: Sada bih želio da pokažem jedan insert koji je sastavni dio video
25 materijala koji je označen kao V000-5875. Opet ćemo ga pokazati putem sistema

26

27

28

29

30

1 P: Dajte mi svoje mišljenje. A Vaše mišljenje... Da li je Vaše mišljenje
2 bilo da je on obeshrabrivao te ljude?

3 O: Mislim da se ovdje radilo o snimku koji se dešavao u vreme jedne od
4 kriza. Inače ovo je, koliko se sjećam, jedan od hrvatskih propagandnih filmova -
5 zove se *Komšije* - koji je ovako radio: znači, vadili su izvatke, i onda je
6 slaganjem... slaganjem nekih određenih izvadaka izvan konteksta, slagana jedna
7 određena priča. Tako da je to u principu jedan tipično propagandni materijal.
8 Tako da ne mogu da komentarišem nešto što je... To je izu... izvučeno...

9 P: Prekinut ću Vas ovdje. Dajte mi kontekst. Objasnite kako se opravdava
10 kada gomila uzvikuje "Ubićemo Tuđmana! Ubićemo ustaše!", a Jovan Rašković kaže:
11 "Ne tražite oružje od mene, ali siguran sam da se može naći neko drugi ko će Vam
12 ga dati." Dajte kontekst koji će to opravdati.

13 O: Ne mogu da Vam dam kontekst pošto tu ne vidim cijeli govor. Prema
14 tome, ne mogu d... ne mogu da komentarišem samo dio nečeg. To je samo dvije
15 rečenice iz nekakvog... iz jednog političkog govora.

16 P: Prema dokumentarnom snimku, to je govor koji je održan 17. augusta
17 1990. Da li je bilo bilo čega u okolnostima što, po Vašem mišljenju, opravdava
18 uzvike gomile i Raškovićevu interakciju sa gomilom?

19 O: Hvala Vam što ste mi to spomenuli. Ako je to bilo 17. augusta, da li
20 je to bilo negdje u Dalmaciji možda? Ako je to bilo 17. augusta, da li je to
21 bilo negdje u Dalmaciji? Čini mi se po... po otprilike govoru ljudi koji su tu,
22 da su, da se radi o ljudima iz Dalmacije. Mislim da je to bilo negdje na

23
24
25
26
27
28
29
30

1 području Benkovca. To je vreme velikih kriza. To je vreme događaja o kome smo
2 razgovarali. To je vreme izuzimanja naoružanja, formiranja novih policijskih
3 stanica, velike političke tenzije, i velikog straha u narodu.

4 P: Dobro. A taj miting nije čak niti bio neuobičajen po tome kako se u
5 to vrijeme ponašala masa. To nije bilo nešto što je bilo ograničeno samo baš na
6 taj konkretni miting nego i na druge mitinge koji su se dešavali u to vrijeme.
7 Je li to hoćete da kažete?

8 O: Ne. To je jedan miting koji je bio takav. Kakvi su bili drugi
9 mitinzi, sve zavisi od mitinga do mitinga, ne mogu da generalizujem na taj... na
10 takav način. Ne možete reći da je... da je sve i jedan miting bio ovakav. To je
11 jedan miting u jednoj vrlo stresnoj, vrlo... vrlo... vrlo neula... neuralgičnoj
12 situaciji. Prema toma, potpuno je izvan konteksta izvući to i predstaviti kao...
13 kao političk... na način političkog djelovanja SDS-a. Ima i sasvim drugih
14 mitinga, a to je... na kraju krajeva, to je miting poslije izbora. Znači, nema
15 veze u smislu djelovanja SDS-a, da ona... da ona propagira neka... da propagira
16 neku svoju političku... neki... neku svoju političku pra... platformu. Radi se
17 vjerovatno o nekim protestnom okupljanju, ako je to 17. august. Ne o političkom
18 mitingu.

19 P: SDS nije prestao da djeluje kao politička stranka poslije izbora.
20 Nećete valjda to da kažete?

21 O: Ne, neću to da kažem. Ali to nije predizborni miting, pa da to... pa
22 da je to predstavljanje političke platforme. Po ovome što vidim, radi se
23 vjerovatno o nekoj vrsti protesta koji se dešava u vreme kada se dešava jedna
24 kriza. I sasvim je drugačiji ton takvog poli... takvog skupa, nego ostalih
25 političkih skupova.

26 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da se ovaj video insert usvoji u
27 spis i da mu se odredi broj. Uz njega ima i prateći transkript koji ćemo
28 uvrstiti u elektronski sistem suđenja.

29 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Usvaja se. Molim da mu se dâ broj

30

1 dokaznog predmeta, a možda istovremeno i njegovom transkriptu.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da je obično praksa bila da imaju
3 isti broj.

4 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokaz će postati dokazni
5 predmet 875.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

8 P: Gospodine Ličina, ovakve izjave nije davao samo Jovan Rašković. I
9 drugi lideri SDS-a koristili su riječi kao "ustaše", "genocid", koristili su
10 takav jezik.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančević.

12 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ na insertu čuli i videli smo jednu rečenicu
13 gospodina Raškovića. "Nemojte od mene tražiti oružje. Ako Vam bude potrebno,
14 valjda će Vam ga neko dati."

15 A termine "ustaše", "ubićemo", gospodin Rašković nije pomenuo. Tužilac u
16 pitanju direktno sugeriše da je gospodin Rašković govorio o ustašama, o
17 ubistvima, i tako dalje. To je potpuno netačno. Molim da se to ne čini.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Ako mogu da odgovorim, časni Sude. Ja sam
19 rekao, ispravio sam se: "U tom slučaju gomila, no i drugi lideri SDS-a koristili
20 su riječi kao što su 'ustaša' i 'genocid'." Tako da ja apsolutno prihvatam da
21 gospodin Rašković nije koristio tu terminologiju u video insertu, ali to i nije
22 bilo moje pitanje. Barem nisam imao namjeru.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] No, bilo kako bilo, dokazni predmet
2 874 spominje ustaše?

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, časni Sude. I to je osnova da kažem
4 da je gomila uzvikivala "Ubićemo ustaše!" Zato sam to i spomenuo.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Kao i prethodni dokazni predmet u kojem
7 se takođe spominju ustaše.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, jeste li
9 sada ovim zadovoljni, ovom ispravkom koja je napravljena?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Možete nastaviti, gospodine
12 Black.

13 G. BLACK: [simultani prijevod]

14 P: Gospodine Ličina, pitanje je bilo... ja ću pokušati da to kažem
15 jasnije. Gospodin Babić, koji je bio član SDS-a i lider Srba u Krajini, koristio
16 je riječi poput "ustaša", "genocid". I to je radio u svojim javnim nastupima,
17 zar ne?

18 O: Da li je u nekim nastupima koristio, ne znam. Vjerovatno jeste. Ali
19 ne vidim ništa sporno u tome. I "ustaše" i "genocid" su pojmovi koji su kod nas
20 itekako bili prisutni. Ne vidim ništa sporno u tom.

21 P: A i Vi ste koristili termin "ustaša" u javnom obraćanju, zar ne?

22 O: Ne koristim termin "ustaša" u javnom obraćanju. Koristim ga u... u...
23 u konkretnom slučaju, ako se odnosi na... na ustaše, onda govorim o ustašama.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ustaše su, da podsjetim, hrvatske fašističke snage iz Drugog svjetskog rata.

2 P: Ali i Vi ste koristili termin "ustaša" da biste govorili o Hrvatima,
3 odnosno hrvatskim snagama tokom 1990-ih godina, a to ste radili javno.

4 O: Ne, nisam to koristio. Takav izraz nisam koristio. Koristio sam
5 termin "ustaša" u određenom kontekstu. Kada se govori o ustašama, onda sam
6 koristio termin "ustaša". Ja ne mogu drukčije da ih nazovem kad se tako zovu.
7 Šta da im ja radim.

8 P: Sada kažete da ste termin "ustaša" koristili samo da biste govorili o
9 fašističkim... o fašističkog hrvatskoj vladi u Drugom svjetskom ratu?

10 O: O hrvatskim fašističkim snagama u Drugom svjetskom ratu.

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Dobro. Možemo li sada u sistemu
12 elektronskog suđenja pogledati dokument 02169807 do 9808. Moramo preći sa
13 sistema *sanction* na sistem elektronskog suđenja.

14 Časni Sude, mislim da ovaj dokument nemate u prevodu na engleski jezik,
15 tako da ćemo morati da se koristimo samo verzijom na B/H/S-u.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mi koji smo ograničeni u upotrebi
17 jezika -

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Uključujući i mene, časni Sude. Ja sam
19 planirao da pitam svjedoka da pročita jedan konkretni odlomak i da onda čujemo
20 prevod, da vidimo šta prevod kaže.

21 Molim da se malo spustimo. Dobro.

22 P: Gospodine Ličina, pogledajte posljednji pasus koji se tu može

23
24
25
26
27
28
29
30

1 vidjeti. Mogu čak da Vam kažem, pročitajte glasno posljednje tri rečenice ili
2 barem treću rečenicu na kraju.

3 O: U kojem pasusu?

4 P: Prije nego što dođemo do tog dijela, prvo da se još malo spusti,
5 odnosno da se podigne tekst, prije nego što dođemo do tog konkretnog citata.

6 Ovdje se radi o tome da se Vi obraćate prvoj sjednici parlamenta -
7 Molim da se ponovno spusti tekst. Ne mogu da Vam kažem... Posljednji
8 pasus koji se vidi na dnu ekrana. Taj. Upravo taj pasus. On se sada nalazi na
9 sredini ekrana. Vjerovatno ćete tu vidjeti riječ "ustaša" nekoliko puta. Možete
10 li pročitati rečenici u kojoj se pojavljuje riječ "ustaša".

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koja je to rečenica?

12 G. BLACK: [simultani prijevod] On bi trebao da zna.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] I mi bismo htjeli da to
14 identifikujemo.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja hoću da budem siguran da čitam
16 isti pasus.

17 G. BLACK: [simultani prijevod]

18 P: Da li ste našli tu rečenicu, gospodine Ličina?

19 Možete li da je pročitate? A onda ću Vas zamoliti da je zaokružite, tako
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da možemo znati koju ćete čitati. Za sada, molim Vas da je pročitate glasno.

2 O: Ovako, od... ovo se ra... ovdje se radi o dokumentu, znači o mome
3 govoru na skupštini u Belom Manastiru 1993. godine, poslije napada na Medački
4 džep, poslije hrvatskog napada na Medački džep.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li čitate?

6 G. BLACK: [simultani prijevod]

7 P: U redu.

8 O: /nečujno/ čitati. Što se... Ovo od... od pasusa, il' ovo što se tiče,
9 od te rečenice da počnem?

10 P: Samo tu rečenicu pročitajte. Počet ćemo sa rečenicom. Ako budete
11 smatrali da je potrebno da se pročita pasus ili kontekst, onda ćemo to uraditi.

12 SVJEDOK: "Što se tiče toga da su ustaše koje su oko 6 sati krenule, u 8
13 sati došle do Sitnika, da su ustaše zaustavljene - nisu. Ustaše su same stale.
14 Da se ne... Da se neko otima oko toga ko... ko je koga za... zaustavio i kako."
15 Mislim, to Vam treba, je l' tako?

16 P: Dobro. Time se ne spominje Drugi svetski rat. Ovo se odnosi na 1990-e
17 godine. Vi ste zapravo -

18 Oprostite, nismo čuli Vaš odgovor na to pitanje. Ovo nije bio pomen
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Drugog svjetskog rata, nego 1990-ih godina?

2 O: Ovo se dešava nakon hrvatskoga napada na Medački džep 1993. godine,
3 skupština u Belom Manastiru. Tako piše gore u zaglavlju, na početku. Znači, to
4 je skupština u Belom Manastiru, poslije hrvatskog napada na Medački džep, kada
5 je sa područja opštine Gračac i opštine Donji Lapac ubijeno oko 100 ljudi.

6 P: Dobro. A kada Vi ovdje spominjete ustaše, to se ne odnosi na Drugi
7 svetski rat nego se odnosi na ovo što ste upravo sada opisali, zar ne?

8 O: Odnosi se na potpuno isti postupak kao što su to činile ustaše u
9 Drugom svjetskom ratu. Četiri srpska sela su potpuno etnički očišćena, spaljena,
10 sve je pobijeno, čak i domaće životinje.

11 P: Tu ću Vas prekinuti. Ako možete odgovoriti na moje pitanje. Ovdje se
12 ne spominje Drugi svetski rat. Ovo se odnosi na hrvatske snage 1990-ih godina,
13 odnosno, mislim da ste sami rekli da se radi o 1993. godini.

14 O: Da, odnosi se na hrvatske snage 1993. godine, koje su ovo učinile, i
15 te snage ću takve... koje su tako nešto učinile i danas nazvati istim riječima:
16 ustaše. Neko ko je učinio tako bestijalno djelo potpuno je isti kao i ustaše u
17 Drugom svjetskom ratu.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, može li se ovaj dokument
19 usvojiti u spis? Da li biste htjeli da zamolim svjedoka da zaokruži tu rečenicu?

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To će biti od pomoći.

21 G. BLACK: [simultani prijevod]

22 P: Molim sudskog poslužitelja za pomoć. Za one koji ne govore jezik,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 molim Vas da uzmete flomaster koji ste dobili od poslužitelja i zaokružite
2 rečenicu koju ste upravo pročitali, a u kojoj se spominju ustaše.

3 O: [Obilježava].

4 P: Hvala Vam. Ispravite me ako griješim, da li je to reče... ova
5 rečenica koju ste zaokružili, da li je to rečenica u kojoj se spominju ustaše?
6 Htio bih da to bude jasno na zapisniku.

7 O: Da. To je rečenica u kojoj se ustaše spominju tri puta.

8 P: Dobro. Hvala Vam. Pošto je ona pisana ćirilicom, koja nam nije
9 poznata, možete li takođe da zaokružite riječ "ustaša" sva tri puta kada se ona
10 pojavljuje, tako da možemo vidjeti kako to izgleda pisano ćiriličnim pismom.

11 O: [Obilježava].

12 P: Hvala Vam, gospodine Ličina.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da ovaj dio teksta postane odvojeni
14 dokazni predmet.

15 On treba da bude zadržan i onda će postati i elektronski dokazni
16 predmet.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To ćemo i uraditi. Hoćemo li dobiti
18 prevod?

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Zatražit ćemo prevod i
20 uvrstit ćemo ga u elektronski sistem.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Molim da se ovom dokumentu
2 dâ broj dokaznog predmeta.

3 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet 876.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, da bih razjasnio, ovaj broj
6 876, je li to snimak ili je cijeli dokument? Nije mi bilo jasno. Treba da budu
7 dva različita dokazna predmeta.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne može se u spis usvojiti samo citat
9 bez dokumenta.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. Mislím da je to tehnička
11 stvar. Budući da je svjedok zaokružio i rečenicu i odvojene riječi, ono što mi
12 vidimo na našem ekranu treba da bude spašeno i da postane dokazni predmet, tako
13 da ga imamo na raspolaganju i ubuduće. To je za ovaj odvojeni dokument. A cijeli
14 dokument će biti drugi, odvojeni, dokazni predmet.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi hoćete da ovaj dokazni predmet 876
16 postane samo odvojeni prizor, a ne cijeli dokument?

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja sam u Vašim rukama. Kako god se Vi
18 odlučite da je jednostavnije.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Cijeli dokument može biti dokazni predmet
21 876, a onda ovaj prizor koji imamo na ekranu, sljedeći.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Cijeli dokument je 876, a koji je
3 sljedeći broj za samo odvojeni dio, prizor koji imamo na ekranu?

4 TAJNIK: [simultani prijevod] Označeni dokument će biti dokazni predmet
5 877.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ta stranica cijela. Hvala Vam. Da
7 bismo mogli da odmah koristimo ovaj dokument 876, gospodine Black, možda biste
8 mogli cijeli dokument da usvojite u spis, ili je on već usvojen? A, već je bio
9 usvojen. Hvala Vam.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vama, časni Sude.

11 P: Gospodine Ličina, Vi ste upravo objasnili da mislite da oni ljudi
12 koji čine ovakva dijela koja ste spomenuli, zaslužuju da ih se naziva ustašama.
13 Da li sam Vas dobro shvatio?

14 O: Apsolutno.

15 P: U stvari, takva je bila praksa kod zvaničnika SDS-a i drugih vođa
16 Srba. Ako ste smatrali opravdanim, koristili ste riječ "ustaše" za Hrvate ili
17 hrvatske vlasti 1990-ih godina, iako je to nešto drugo, a ne Vlada iz Drugog
18 svjetskog rata.

19 O: Nije tačno. Ovo s... Ovaj govor je govor sa skupštine Republike
20 Srpske Krajine u Belom Manastiru koja je održana poslije... poslije hrvatskoga
21 napada na Medački džep. U toj akciji... U toj hrvatskog agresiji, stradalo je
22 puno mojih prijatelja, poznanika, i normalno je da ja te... te ljude koji su
23 tako nešto počinili nazovem ustašama. Kako da ih nazovem, braćom, prijateljima,
24 valjda?

25

26

27

28

29

30

1 P: Moje pitanje je ne samo o tom primjeru, nego općenito 1990., 1991.,
2 1992. i 1993., u to vrijeme, vođe SDS-a i pripadnici SDS-a, uključujući i Vas,
3 koristili su riječ "ustaše" kada god ste smatrali da je to opravdano. To nije
4 moralo da se odnosi samo na Drugi svetski rat.

5 O: Ma, nije tačno. To je... U ovom slučaju, to je više nego opravdano.
6 Vrlo jasan... Vrlo jasno sam Vam dao odgovor zašto i kako sam koristio taj...
7 taj termin. I... I ponovo ću, ovdje u sudu, te ljude koji su to počinili nazvati
8 ustašama. Ja nemam druge riječi za njih. A ne... ne želim da... da generalizujem
9 tako.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Ličina, pitanje se ne
11 odnosi na ovaj slučaj. Mi smo se već bavili slučajem Vašeg govora 1993. Pitanje
12 je bilo da li se ovaj izraz uopšteno koristio. Koristili su ga pripadnici SDS-a
13 kada su govorili o hrvatskom narodu. Da li je to tačno ili nije? Ovo pitanje je,
14 po mom mišljenju, dovoljno jednostavno da se na njega može jednostavno
15 odgovoriti sa "da" ili "ne".

16 SVJEDOK: Jednostavno... Jednostavan odgovor, časni Sude: ne, nismo
17 koristili takve izraze. Koristili smo u ovakvim ekstremnim slučajevima.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepa.
19 Možete nastaviti.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Sada bismo mogli da
21 pogledamo drugi video snimak u sistemu *sanction*. To je sa videa 0003865 /u
22 engleskom transkriptu: "V000-3865"/.

23 P: Gospodine Ličina, mislim da je ovo govor koji je održan 25. jula
24 1991. godine. To je govor koji je održao Jovan Rašković.

25 Molim da sada u sistemu *sanction* pogledamo.

26 [Gleda se video snimka]

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod]

2 P: Gospodine Ličina, ovo je juli 1991. godine, i Rašković u suštini
3 poziva na agresivni otpor Srba protiv države, hrvatske države, koju on naziva
4 genocidnom državom. Da li Vi još uvijek negirate da je rukovodstvo SDS-a
5 koristilo vrlo provokativne formulacije?

6 O: Negiram. Ovdje se jasno vidi, Jovan Rašković kaže: "Ako se pojave dva
7 ustaše da ih vode na...nad jamu i da ih tamo ubijaju..." Pošto je takvih
8 slučajeva bilo u Drugom svjetskom ratu, da su ljude vezali, da su ih po dvojica,
9 trojica tako ubijali nad jamama. On kaže da ljudi ne treba da...da idu... da idu
10 sami na jame. Ja ne znam šta Vi s tim hoćete. Šta da... Trebali smo da izginemo
11 svi da bi...?

12 P: Ali ovo je samo dio propagande Srba i SDS-a, koji su pokušali da
13 izjednače događaje u 1990. sa Drugim svjetskim ratom, kako bi izazvali strah
14 među srpskim stanovništvom, strah od Hrvata i Hrvatske. Je li to tačno?

15 O: Ma, ovdje se ne radi o ni o kakvoj propagandi. U Drugom svjetskom
16 ratu je izgubilo živote milion Srba. U ovom ratu, milion Srba je protjerano,
17 skoro milion. U čemu je razlika? Hrvatska je etnički očišćena država. Šta,
18 trebali smo još da bacamo cvijeće na...na njih?

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, da li ovo može dobiti broj
20 dokaznog predmeta?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj video odlomak će se uvesti u
22 spis. Molim da dobije broj dokaznog predmeta.

23 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet
24 878.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

2 P: Sada bih želio da pogledamo samo još jedan dokument u vezi sa
3 gospodinom Raškovićem. Samo da vidim da li mogu da nađem ERN broj. To je nešto
4 što je nedavno obilježeno ERN brojem. Mislim da je ERN broj 06030302.

5 Dok to čekamo, gospodine Ličina, prihvatate da je efekat ovakvog jezika
6 koji su koristili rukovodioci SDS-a, bio da se izazvao strah među srpskim
7 stanovništvom?

8 O: Među srpskim stanovništvom nije govor izazvao strah nego iskustvo. U
9 Drugom svjetskom ratu, program hrvatskih ustaša je bio: trećinu Srba pobiti,
10 trećinu sub... Srba raseliti i trećinu Srba pokatoličiti. U ovome ratu se to
11 faktički desilo, samo u različitim procentima. Većina je protjerana, 6.000 do
12 7.000 je pobijeno. Imamo podatke da je nekih tridesetak hiljada samo na području
13 zagrebačke eparhije pob... pokatoličeno. Znači, princip je potpuno isti, a Vi
14 tvrdite da je... da je... da... da su se ljudi preplašili od govora. Ljudi se
15 nisu preplašili od govora. Ljudi su preplašili od onoga što im se dešavalo i što
16 im se, na kraju krajeva, i desilo.

17 P: Molim da sada pogledamo ovu stranicu koja je pred Vama. Ovo je...
18 savršeno. To je citat Jovana Raškovića koji je objavljen 27. januara 1992.
19 godine u magazinu /prijevod engleskog transkripta: "u magazinu Vreme"/. Da li
20 vidite velikim slovima "Jovan Rašković" s desne strane?

21 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, to je ponovo dokument za koji
22 je tražen prevod, ali ga još nismo dobili, tako da ćemo zamoliti svjedoka da nam
23 pomogne u tom pogledu. To je članak objavljen u magazinu Vreme.

24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Ličina, možete li nam pomoći? Možete li nam pročitati ono
2 što je Jovan Rašković rekao u ovom intervjuu, molim Vas?

3 O: "Jovan Rašković, u nedeljnoj emisiji *Jutela* rekao je: 'Osećam se
4 odgovornim zato što sam - "

5 P: Izvinite što Vas prekidam. Izvinjavam se. Prevodioci će morati da Vas
6 prate dok Vi čitate, tako da Vas molimo da čitate polako.

7 O: "Jovan Rašković u nedeljnoj emisiji *Jutela* rekao je: 'Osećam se
8 odgovornim zato što sam izvršio pripremu za ovaj rat, iako tu..."

9 PREVODITELJICA: Prevodioci mole da čitate polako. To se ne može pratiti.

10 SVJEDOK: "...osjećam se odgovornim zato što sam izvršio pripremu za ovaj
11 rat, iako tu pripremu nisam vršio vojno, kao neko ko vidi rješenje u ratu. Ali
12 da nije bilo podizanja emocionalne vatre u srpskom narodu, ne bi bilo ni toga. U
13 stvari, moja stranka i ja lično smo zapalili fitilj srpstva, ne samo u
14 Hrvatskoj."

15 G. BLACK: [simultani prijevod]

16 P: Mislim da je to dovoljno. Čak i Jovan Rašković priznaje posljedice
17 izjava koje je davao on i SDS, posljedice toga po srpsko stanovništvo. On to
18 priznaje. Da li Vi to još uvijek negirate, taj efekat?

19 O: Ovo je izjava Jovana Raškovića, mislim negdje pred smrt. Vjerovatno u
20 nekim... u nečemu čovjek je vjerovatno i bio... i razočaran. Inače, što se ovoga
21 tiče, on kaže da s... da je stranka zapalila fitilj srpstva. Ja ne vidim šta je
22 tu problematično.

23 P: Ja ne kažem da je to problematično. Ja samo kažem da je to istina.
24 Zar ne?

25 O: Da. Srpska demokratska stranka je zapaljil...zapalila fitilj srpstva
26 u Hr... u... na području rep... bivše Republike Hrvatske tada.

27

28

29

30

1 P: Hvala.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, da li možemo to uvesti kao
3 dokazni predmet, a mi ćemo obezbijediti prevod čim to bude bilo moguće.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj dokument se uvodi u spis i molim
5 da dobije broj dokaznog predmeta. Takođe, da odgovarajući broj dobije i prevod
6 tog dokumenta, kada ga dobijemo.

7 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument će postati
8 dokazni predmet 879.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

11 P: Gospodine Ličina, dozvolite da sada malo promijenimo temu. Juče smo,
12 na izvjestan način, hronološki stigli do augusta 1990. godine, i želio bih da za
13 sada nastavimo tamo, 25. augusta 1990. Mislim da ste Vi u ponedjeljak svjedočili
14 da ste Vi prisustvovali sjednici Hrvatskog sabora. Da li se toga sjećate?

15 O: Da. Ne sjećam se tačno, 25. ili 26. augusta, ali da, radi se od tome,
16 da.

17 P: U redu.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da sada u elektronskom sistemu
19 pogledamo dokument koji je novinski članak, a nosi ERN broj 02664600.

20 Molim da to malo pojačamo i da se fokusiramo na treći stupac. Možda čak
21 i malo više. Ja imam prevod na engleskom, ali bih htio da budem siguran da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok ima mogućnost da to čita. Mislim da je to dovoljno.

2 SVJEDOK: Gore, gore. Ne, ne. Dolje. Malo samo. E, ok.

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

4 P: Kao što je napisano u ovom članku, gospodine Ličina, Vi ste
5 prisustvovali ovoj sjednici da biste u suštini objasnili zašto ostali poslanici
6 SDS-a ne prisustvuju tom vijećanju. Je li tako?

7 O: Da.

8 P: Prema ovom članku, negdje usred ovog paragrafa se kaže, i to su
9 riječi koje se Vama prepisuju, da ste Vi rekli: "Srpski narod u Hrvatskoj je
10 politički narod, stariji od političkog hrvatskog naroda. Lako je naći istorijske
11 dokaze o tome da su postojale srpske partije u Dalmaciji još dok je ova bila pod
12 čvrstom rukom Venecije. Isto vrijedi za Slavoniju, u kojoj su takođe postojale
13 srpske partije dok je ona bila pod upravom bečke krune."

14 A onda kažete: "Hrvatski politički narod se politički formira malo
15 kasnije prema Starčevićevim političkim projektima."

16 Tu se pominje ustaški vođa, Ante Starčević, je li tako?

17 O: Ne, ne pominje se ustaški vođa Ante Starčević. Radi se o Anti
18 Starčeviću, vodi Hrvatske stranke prava iz 19. stoljeća.

19 P: U redu. Hvala. Dakle, Vi kažete -
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kako biste karakterizirali političke stavove te osobe, Ante Starčevića?
2 Da li je on takođe bio hrvatski nacionalista ili fašista, ili je bio dio
3 ustaškog pokreta... čak i ako nije bio dio ustaškog pokreta?

4 O: Ustaše i fašizam se pojavljuju 50-ak godina kasnije, ali ustaše su
5 svoju ideologiju... napajali su se na idejama A... Ante Starčevića i Hrvatske
6 stranke prava. Znači, ne mogu da ga oka... okarakterišem da je bio nešto prije
7 nego što je to po... prije nego što je to postojalo. Ali on jeste... ustaše su
8 našle političku inspiraciju u Hrvatskoj stranci prava, da. Potrebno je poznavati
9 historiju malo /nerazgovijetno/.

10 P: Mislím da sam shvatio Vaše objašnjenje. Ono što sam ja htio da kažem
11 je da ovdje u augustu 1990., Vi insinuirate da politički identitet Hrvata u
12 suštini potiče od fašizma, jer to su u stvari ideje koje potiču od Starčevića.
13 Prije toga, praktično nije postojao nikakav hrvatski politički identitet. To je
14 ono što Vi ovdje kažete.

15 O: Ne. Ja samo govorim koji s... koji je od dva.. dva...dva naroda u
16 Hrvatskoj bio politički stariji. Srbi se, da, jesu ranije politički
17 oraganizovali. Srbi su, da, ranije imali svoju pol... organizaciju u jedan vid
18 političkog subjektiviteta u Austro-Ugarskoj monarhiji, kroz Vojnu krajinu, i ne
19 vidim ništa u tome sporno. Prije bilo kakvog postojanja Hrvatske.

20 P: Dozvolite da Vas ovdje prekinem. Izvinjavam se što Vas prekinuo. Nije
21 nam potrebna još jedna lekcija iz istorije o srpskom narodu. Ali Vi u suštini
22 kažete da politički identitet hrvatskog naroda počinje sa Starčevićem, sa
23 njegovim idejama u 19. stoljeću. To je ono što Vi kažete, je li tako?

24 O: Hrvatsko političko organizovanje, da, počinje faktički sa
25 Starčevićem, u smislu... u smislu hrvatskog definisanja hrvatskog nacionalnog
26
27
28
29
30

1 programa.

2 P: U redu. Nešto dalje u tom članku - moraćemo malo sad da ga podignemo
3 - vidite ovdje još jedan međunaslov koji glasi "Noćni zbjegovi podsjetili na
4 rat". Da li to vidite?

5 O: Da.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] I to se nastavlja i na sljedeći stupac u
7 B/H/S-u. Ovo je fotokopija novinskog članka, i u stvari nastavlja se na
8 sljedećoj strani, jer je prepolovljen novinski članak kada je kopiran. Molim da
9 pogledamo sljedeću stranicu na B/H/S-u.

10 Da li smo prešli na drugu stranicu? Jer postoji samo jedna stranica. Ja
11 imam kopiju na papiru. Ja ću to čitati na engleskom, ali bih htio da svjedok ima
12 pred sobom kopiju.

13 Ja se izvinjavam što vas zadržavam, ali bih htio da budem siguran da on
14 to može da prati.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na kojoj stranici je to?

16 G. BLACK: [simultani prijevod] To je u verziji na engleskom na dnu
17 stranice 1, prevoda.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

19 G. BLACK: [simultani prijevod]

20 P: Ako možete da nađete ono što ja čitam, gospodine Ličina, pratite. Tu
21 se pominje prikupljanje potpisa.

22 O: /nečujno/

23 P: Hvala što ste pomenuli. Pokušaćemo sada da riješimo taj problem.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dok rješavate taj problem, možete li
2 nam reći odakle tačno čitate? Mi smo na dnu stranice 1, i taj paragraf počinje
3 riječima: "To je rekao Ličina, da se to još uvijek dešava srpskom narodu u
4 Šibeniku."

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Upravo odatle čitam.

6 P: Da li me sada čujete, gospodine Ličina?

7 O: Da, da.

8 P: Hvala Vam. Prije nego što počnem da čitam, ovdje se pominje
9 prikupljanje potpisa kojima se traži izgon akademika Jovana Raškovića. Možete li
10 samo u dvije rečenice objasniti o čemu se ovdje radi? Da li se toga sjećate?

11 O: Da, sjećam se. Radi se o prikupljanju potpisa za Jovana Raškovića, on
12 je bio predsjednik SDS-a; Branka Popovića, generalnog sekretara; i Marka
13 Dobrijevića, organizacionog sekret... sekretara SDS-a. To su ljudi koji su
14 živjeli u Šibeniku. Prikupljeni su potpisi za izgon iz... iz Šibenika. I ja sam
15 to nazvao fašističkim. Kada ljude izgonite iz nekakvog... iz... iz njihovog
16 rodnog grada, onda to ne možete nikako drugačije nazvati nego fašizmom. To je
17 linč.

18 P: Kako se može potpisivati peticija da se neko izgoni iz grada? Ko je
19 organizovao tu peticiju? Možete li nam to malo više objasniti?

20 O: Organizovali su, ne znam, Hrvati na području Šibenika; znači,
21 hrvatske vlasti na području Šibenika. Organizovana je peticija. To je strašno.
22 To je... to je jedna strašna stvar.

23 P: A da bih to shvatio, oni su prikupljali potpise za tu peticiju u
24
25
26
27
28
29
30

1 kojoj su građani ustvari, potpisivali se, rekavši da ti ljudi treba da napuste
2 taj grad. Je li to tačno?

3 O: Da. To je strašno. Ne znam kako to da na...nazovem drugačijem nego
4 fašizmom.

5 P: U redu. I u posljednjoj rečenici ovog paragrafa, Vi kažete: "Poslije
6 2.000 godina, to je genocidni akt i genocidni recidiv jedne politike." Vi u
7 stvari to prikupljanje potpisa izjednačavate sa genocidom. Vi kažete da je to
8 genocid.

9 O: Pot... priskup...prikupljanje je izgon ljudi... izgon ljudi iz
10 jednoga grada. To jest... to jeste jedan oblik genocida, svakako, da.

11 P: A to je samo jedan primjer nečega što je SDS mnogo radio 1990. Uzeo
12 bi jedan politički potez hrvatske strane i pripisao mu etiketu genocida. To je
13 nešto što je stranka radila redovno, je li tako?

14 O: N...nije tako. Stranka to nije radila redovno. Stranka je to radila u
15 onim slučajevima kada su ti potezi hrvatske vlasti bili takvi da zaslužuju da
16 budu tako ocijenjeni. Kad god je Hrvatska učinila potez koji je bio fašistički i
17 ustaški, mi smo ga upravo tako nazvali. Mi smo samo stvari prepoznavali i
18 nazivali ih pravim imenom, a nismo to koristili konstantno.

19 Nažalost, povoda je bilo previše.

20 P: Vi ne vidite nikakvu razliku između ovakve vrste političkog poteza,
21 bez obzira koliko je on negativan, ne vidite nikakvu razliku između toga i
22 genocida. Da li Vi to još uvijek izjednačavate, te dvije stvari?

23 O: Smatram da je... i danas smatram da je takav potez genocidan, da je
24
25
26
27
28
29
30

1 takav potez fašistički i ne vidim nikakva...nikakav razlog da...da stvari
2 nazovem pravim imenom. Šta to znači? Znači ako ja to nazovem genocidom, ja
3 pravim veći prekršaj nego oni koji to čine. To je strašno.

4 P: Nije pitanje poređenja Vašeg poteza sa nečijim drugim, već kada se
5 pozivate na genocid, Vi i ostali srpski lideri ste pretjerivali u ocjenjivanju
6 situacije. Vi ste pokušali da napravite usporedbu sa Drugim svjetskim ratom i
7 time ste širili strah među srpskim stanovništvom. I to je bila poenta, zar ne?

8 O: Nije... nije tačno, gospodine Black. Ja govorim o konkretnom slučaju.
9 Radi se o slučaju izгона trojice ljudi. Prema toj...tome, to jeste fašistički
10 izgon. I iza toga stojim i dan danas. U čemu je... ne...ne vidim u čemu je
11 problem. Ja ne znam kako bi Vi to nazvali. Objasnite mi kako ćete Vi... kako Vi
12 to da nazovete. Je l' to bilo možda turističko putovanje tih ljudi?

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, možemo li to uvesti u spis? I
14 takođe molim da se spusti grafoskop jer svjedoku je teško da me vidi od
15 grafoskopa. Molim da se to spusti.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo. Dokument se uvodi u
17 spis. Molim da dobije broj dokaznog predmeta.

18 TAJNIK: [simultani prijevod] Ovo će biti dokazni predmet 880.

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

20 P: I gospodine Ličina, još jedno posljednje pitanje o toj temi, iako smo
21 završili s ovim dokumentom. Ovo je bilo Vaše posljednje pojavljivanje u
22 Hrvatskom saboru, je li tako?

23 O: Posljednji put u Hrvatskom saboru bio sam 23., 24. decembra 1990. Tad
24 sam posljednji put bio. Bio sam, znači, poslije toga još jednom.

25 P: U redu. Hvala.

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, za sljedeći dokument
2 /prijevod engleskog transkripta: "sljedeću temu"/ bi vjerovatno morao da
3 pogledam dokumenta, tako da bi ovo bio zgodan trenutak da napravimo pauzu.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vjerujem da su mnogi ljudi zahvalni
5 Vama na načinu na koji obavljate stvari. Napravićemo pauzu i nastavićemo u
6 12.30.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

8 ... Početak pauze u 11.57h

9 ... Sjednica nastavljena u 12.32h

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

11 Izvolite sjesti.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, možete nastaviti.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

14 P: Gospodine Ličina, nastavićemo hronološkim redom. Još par pitanja o
15 Plitvicama. Sjećate se da ste svjedočili u ponedjeljak ukratko o događajima na
16 Plitvicama krajem marta 1991. godine?

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite što se miješam. Jesmo li
18 završili sa ovim dokumentom?

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Jeste, završili smo, časni Sude.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

21 G. BLACK: [simultani prijevod]

22 P: Dakle, ovo što ste rekli o Plitvicama na stranici 640 /u engleskom
23 transkriptu: "6417"/ transkripta je sljedeće: "Snage hrvatske policije su
24 izvršile raciju na Plitvicama. Oni su bili maskirani kao talijanski turisti."

25 Vi kažete da je to bio početak sukoba na Plitvicama, odnosno taj
26 konkretni sukob. Da li je to tačno?

27 O: Nisam rekao da su izvršile raciju. Rekao sam da su izvršile upad na
28 područje Plitvica. Nisu došli sa obilježjima, nego su došli maskirani, znači

29

30

1 obučeni kao civili. U toku večeri su se presvukli i došlo je do borbi. Malo
2 neobičan način za dolazak.

3 P: Sukob na Plitvicama je bio zato što je na to područje ušla srpska
4 patrola. To je bilo nešto što je izazvalo, što je zapalilo, Plitvice, odnosno
5 borbe na Plitvicama. Da li je to tačno?

6 O: Ne, nije tačno. U to vreme Plitvice su bile dio opštine Korenica.
7 Opština Korenica je bila dio opštine... dio Srpske autonomne oblasti Krajina.
8 Znači, hrvatske snage su došle na... na... na taj prostor, a ne srpske. Srbi...
9 Srbi su već tu bili.

10 P: U martu 1991. godine, Plitvice su bile u sastavu Hrvatske, zar ne?
11 Ona su možda bile u granicama onoga što se zvalo SAO Krajina, ali to je sve bilo
12 u sastavu Hrvatske, zar ne?

13 O: U to vreme, Plitvice su bile dio SAO Krajine. /.../ U to vreme je...
14 SAO Krajina je, znači, proklamovana 19. decembra 1990. godine. I Plitvice su
15 bile u sklopu SAO Krajine, a SAO Krajina je proklamovala svoju autonomiju na
16 toj... na tom području. Ona je smatrala da jeste dio Hrvatske, ali da ne... ne
17 važe oni novi zakoni... novi zakoni i nove... nove odredbe. Primjenjivani su
18 hrvatski zakoni samo koji su bili pozitivni, znači.

19 P: Kratak odgovor na moje pitanje je: da. Da, SAO Krajina je bila u
20 sastavu Hrvatske.

21 O: Da, do maja 1991. godine.

22 P: Dozvolite da Vas pitam o jednom drugom mjestu gdje su se vodile
23 borbe. To je Lovinac. Da li se sjećate da ste govorili o Lovincu u svom iskazu?

24 O: O Lovincu sam govorio, da, o tome. To je... ali to je septembar
25
26
27
28
29
30

1 hiljadu... druga polovina septembra 1991. godine.

2 P: Bila su barem dva odvojena napada na Lovinac 1991., jedan u augustu,
3 drugi u septembru. Da li je to tačno?

4 O: Ne sjećam se nikakvih napada u augustu. Znam samo... ne radi se, u
5 stvari, o napadu, kao što sam rekao u svjedočenju. U septembru mjesecu, komanda
6 Kninskog korpusa je naredila deblokadu kasarni i Teritorijalna obrana, znači
7 bri... Gračačka brigada u sklopu Kninskog korpusa je dep... je krenula u akciju
8 deblokade klas...kasarne u Svetom Roku. A u tom rejonu se nalazi, između
9 ostalih, i Lovinac.

10 P: Dobro. Jučer ste o tome svjedočili, pa nema potrebe da se to
11 ponavlja. A na temu, odnosno u vezi sa mjesecom augustom, pokazaću Vam dokazni
12 predmet 38.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da se on predoči putem elektronskog
14 sistema suđenja.

15 P: Gospodine Ličina, ovo je dokument koji je datiran 6. august 1991.
16 godine, iz SAO Krajine, odnosno potiče od Teritorijalne odbrane SAO Krajine. Da
17 li je to tačno?

18 O: U zaglavlju piše "Srpska autonomna oblast Krajina, štab TO SAO
19 Krajine". Tako piše.

20 P: Hvala. Molim da se malo spusti. Hvala Vam.

21 Tu vidite, mislim u drugom pasusu, gdje se kaže: "Došlo je do oružanih
22 sukoba između nas i ustaša. Otvorena je vatra između naših snaga i ustaša, iz
23 Gospića prema Gračacu."

24 O: "U Gračacu, u selu Lovinac, došlo je do oružanog sukoba između naših
25 snaga i ustaša." Tako piše. "A i iz Gospića prema Gračacu krenuli su tenkovi
26 radi tampon zone." To su dvije odvojene rečenice.

27 P: Da li se sada sjećate da je u augustu 1991. godine bilo borbi u
28 Lovincu?

29

30

1 O: Ne, ne sjećam se. Ja... ja svjedočim o onome gdje sam neposredno bio.
2 Znači, ja sam bio u akciji deblokade kasarne u 9. mjesecu. A da li je bilo
3 borbi, to ne znam.

4 P: Želio bih Vas podsjetiti na nešto što ste rekli u svom svjedočenju u
5 ponedjeljak, na stranici 67 transkripta od ponedjeljka. Kada ste govorili o
6 Lovincu - pročitacu nekoliko rečenica da biste dobili kontekst. Vi kažete:
7 "Otvorena je policijska stanica i nismo imali prolaz kroz jedan dio naše
8 opštine.

9 Dozvolite da naglasim da je od Lovinca prema Gospiću bilo niz srpskih
10 sela koja su provela referendum u junu i julu, u vezi sa pristupanjem Gračacu."

11 Vi zatim kažete: "To je bio potpuno legalan referendum i Gračac je
12 pozitivno reagovao na taj referendum. Te opštine su postale sastavni dio
13 Gračaca, važan dio."

14 Tu se kaže: "Nismo mogli da djelujemo kao samostalna opština, jer nismo
15 mogli prelaziti iz jednog u drugi dio te opštine."

16 Dakle, Lovinac je bio hrvatsko selo i on je dijelio jedan dio srpskog
17 dijela Gračaca od drugog srpskog dijela Gračaca. To je ono što ste Vi govorili.
18 Da li sam Vas dobro razumio?

19 O: Ne, on... on je... mi jednostavno nismo imali pristup u cijelu
20 opštinu. Lovinac je imao svoje predstavnike u Skupštini opštine Gračac. Oni su
21 imali svoje izabrane predstavnike u Skupštini opštine Gračac, ali to je druga
22 stvar što oni nisu učestvovali. Njihov izbor je bio da se prvi dan povuku i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 njih... za njih su bila uvijek otvorena vrata da dođu. Međutim, oni nisu
2 učestvovali u radu parlamenta, lokalnog.

3 P: Možda ste me pogrešno razumjeli. Kada ste rekli da niste mogli iz
4 jednog dijela opštine doći u drugi, nije se radilo ni o čemu političkom. Vi ste
5 govorili o tome da je fizički postojala podijeljenost između dijelova opštine,
6 zbog ovoga hrvatskog sela Lovinac. Da li sam u pravu?

7 O: Postojala su čet'ri hrvatska sela kroz koji nije postojala
8 komunikacija. Ja... mi smo njih uvijek smatrali integralnim dijelom opštine.
9 Znači, to je integralni dio opštine Gračac. Mi nismo to dijelili na srpski ili
10 hrvatski dio. To je bila opština Gračac. Ja tako ne posmatram stvari. Ne znam
11 kako Vi pokušavate da to protumačite.

12 P: Ja ne osporavam da ste to smatrali jednom opštinom. Zapravo, to je
13 upravo bio razlog zašto je Lovinac bio napadnut - da bi se ti dijelovi mogli
14 priključiti srpskim dijelovima, odnosno da bi došli u srpske ruke, kako bi oni
15 postali jedna cjelina, bez da se ometa komunikacija sa ostalim srpskim
16 dijelovima.

17 O: To nije tačno. Z... Kao što sam naveo u glavnom svjedočenju, tada je
18 izvršena deblokada kasarne. Snage koje su se nalazile u Lovincu pretile su
19 deblo... pretile su kasarni koja se nalazila u Svetom Roku. To je u tom rejonu.
20 Prema tome, mi smo izvršili deblokadu kasarne Sveti Rok. I to... to nismo
21 izvršili mi po našoj volji, nego je to bila naredba komande Kninskog korpusa. A
22 brigada je bila dužna da tu naredbu izvrši.

23 P: Da sam dobro shvatio da sada kažete da ste po naređenju JNA...
24 Povlačim ovaj dio. Da vidim da li sam shvatio Vaš odgovor.

25 Vi kažete da su snage koje su bile u Lovincu predstavljale pretnju
26
27
28
29
30

1 kasarni koja je bila u Svetom Roku. Koje snage su u pitanju?

2 O: Kao što sam svjedočio u glavnom svjedočenju, u to vreme dolazi do
3 blokade mnogih kasarna u Hrvatskoj. Pričali smo o tome, da im se blokira struja,
4 voda, napadaju se, dešavaju se ubistva i razne druge stvari. Jedna od takvih
5 kasarni bila je... bila je i Sveti Rok.

6 P: Prekinuću Vas. Ali zašto... ako je bila blokada kasarne u Svetom
7 Roku, to ne opravdava napad na Lovinac, zar ne? Lovinac je napadnut zato što je
8 on bio hrvatsko selo, a Vi ste htjeli da cijelu opštinu spojite u jedno.

9 O: Nije tačno. Mi smo... mi smo krenuli u deblokadu kasarne. Vrlo jasno.
10 U tom rejonu nalazi se kasarna Sveti Rok. Te snage koje su bile tu su vršile
11 napad na kasarnu i iz... komanda Kninskog korpusa je naredila Gračačkoj brigadi
12 da izvrši deblokadu kasarne Sveti Rok. Ne znam kako Vam to nije jasno.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mogu li da postavim pitanje?

14 Gdje se nalazi Sveti Rok u odnosu na Lovinac? Možete li, molim Vas, da
15 mi odgovoriti, gospodine Ličina?

16 SVJEDOK: Mogu. Ako... ako imate kartu, mogu da postavim... mogu da
17 pokažem i na karti. To su, znači, čet'ri sela koja su jedna do drugog. To je
18 faktički jedna cjelina. Vrlo blizu.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Znači, jedno bi bilo odmah
20 pored drugoga, i tu u blizini?

21 SVJEDOK: Da, u blizini. Znači, to ne samo Lovinac. Znači, Lovinac, Sveti
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Rok, Ličko Cerije i Ričice. Znači, ta čet'ri sela su se nalazila jedna pored
2 drugog. To je bila jedna cjelina. To je jedno malo područje.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Mogu li nastaviti?

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvolite.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako nas možete uputiti na stranicu,
7 pošto mi imamo atlas, to će nam biti od pomoći.

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Svakako. Ako Vam to može pomoći, stranica
9 25, a to je u gornjem dijelu ovoga dijela D2. Vidjećete "SC" /u engleskom
10 transkriptu: "Sv. Rok"/, a to je oznaka UN-a za Sveti Rok.

11 Upravo sam rekao da ukoliko je to skraćénica, da je skraćénica za Sveti
12 Rok SV. Možda sam Vas s time još više zbunio i zbog toga sam izvinjavam.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možemo li to da vidimo?

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Ličina, možete li
15 ponoviti naziv četvrtog sela? Znači, Lovinac, Sveti Rok, Lisica /u engleskom
16 transkriptu: "Rečica"/ i mislim da ste još jedno spomenuli, a mi nemamo u
17 zapisniku ime tog sela. Bićemo Vam zahvalni ako ponovite njegovo ime.

18 SVJEDOK: Pogrešno je... Pogrešno je valjda prevedeno. Ne Lisica - Ličko
19 Cerije i Ričice. Ričice i Ličko Cerije. Znači, kada se krene putem od Gračaca,

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dođe se u selo Štikada, i znači od Štikade su Ričice, Ličko Cerije, i onda na
2 jednu stranu Sveti Rok, na drugu stranu je Lovinac.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

4 SVJEDOK: U prevodu piše "Serija". Cerije. Ličko Cerije.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete nastaviti,
6 gospodine Black.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

8 P: Gospodine Ličina, sada ću preći na jednu drugu temu. Mislim da ste to
9 spomenuli u glavnom ispitivanju. Vi ste spomenuli govor, kako kažete, Franje
10 Tuđmana, u kojem je rekao da ne bi bilo rata da Hrvatska nije htjela rat. Da li
11 se sjećate kad ste to izjavili?

12 O: Da. Da, sjećam se. To je... Koliko mi je poznato, to je bilo već po
13 završetku rata, da li 1995. ili 1996., ne sjećam se, ali znam da je u jednom, da
14 li intervjuu ili... ili se radi o jednom nastupu. Ali to je dosta poznata izjava
15 Franje Tuđmana. "Rata ne bi bilo da ga Hrvatska nije željela". /kašlje/
16 Izvinjavam se.

17 P: Odbrana se u drugim prilikama pozivala na slične komentare, rekavši
18 da je to bilo u maju 1992. godine na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, nakon što je
19 Hrvatska doživila zvanično priznanje međunarodne zajednice. Da li je to isti
20 govor ili mislite na neki drugi govor u nekoj drugoj prilici?

21 O: Koliko ja znam, mislim da se... da je taj govor bio po završetku
22 rata. Ne mogu 100 posto da tvrdim, ali mislim da...da...da...da je bio po
23 završetku rata. Ali to je dosta poznat govor. Mislim da vjerovatno postoji...
24 postoji u arhivi snimaka ili tako nečega.

25 P: Sada bih želio da Vam predočim -
26
27
28
29
30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim samo trenutak strpljenja da se
2 konsultujem sa kolegom.

3 [Tužiteljstvo se savjetuje]

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Izvinjavam se zbog prekida. Časni Sude,
5 molim da se putem elektronskog sistema suđenja predoči dokument koji nosi ERN
6 oznaku 0309735 /u engleskom transkriptu "R0309735"/.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što to uradimo - žao mi je
8 što to radim - ovaj dokument je datiran 6. august 1991. godine. Je li on ima
9 broj dokaznog predmeta ili ne želite da bude u spisu?

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, on je prethodno označen kao
11 dokazni predmet 38.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokazni predmet 38. Hvala Vam. Onda
13 možemo da vidimo broj ERN.

14 G. BLACK: [simultani prijevod]

15 P: Izvinite što ovo nemamo u prevodu na B/H/S. Imamo ga jedino na
16 engleskom i čitaću neke dijelove. Gospodin Ličina, Vi ćete morati da me slušate.

17 Počecemo sa time što ću reći da je to govor koji je 24. maja 1992.
18 godine održao predsjednik Tuđman u Zagrebu, na jednom javnom mitingu. Molim da
19 se okrene na 2. stranicu, drugi pasus. Pročitaću Vam taj pasus, a Vi recite da
20 li je to onaj na koji Vi mislite. Kaže se: "Neki ljudi i pojedinci u Hrvatskoj,
21 a naročito u svijetu, koji nisu prijatelji Hrvatske, imali su običaj da kažu da
22 je rat bio nepotreban, da nas je trebalo kriviti za njega. Ja sam imao običaj da
23 kažem tada, a kažem i sada: da, taj bi bio nepotreban da smo odustali od našeg
24
25
26
27
28
29
30

1 cilja stvaranja nezavisne i suverene države Hrvatske."

2 Na osnovu onoga što sam do sad pročitao, da li je to isti govor o kojem
3 Vi mislite ili je ovo nešto drugo?

4 O: Koliko je meni poznata izjava, ona je beli...bila decidno ovakva:
5 "Rata ne bi bilo da ga Hrvatska nije željela." Eh, sad, ja ne znam na koji govor
6 se to odnosi. Govora je bilo puno. Ali to je onako bilo vrlo upečatljivo.

7 P: Da li ste to vidjeli ili ste to pročitali u novinama? Da li ste
8 vidjeli i čuli predsjednika Tuđmana na televiziji kako izgovara te riječi?

9 O: Mislim... To sam vidio na televiziji, da. Bio je taj televizijski
10 nastup. To je čak često ponavljano.

11 P: Dozvolite da nastavim s ovim što se kaže: "Naš prijedlog je bio da se
12 postigne cilj bez rata, da se razriješi jugoslovenska kriza putem transformacije
13 federacije u kojoj niko nije bio srećan, a najmanje od svega hrvatski narod; da
14 se kriza riješi tako što će se stvoriti konfederacija suverenih država, u kojoj
15 bi Hrvatska bila suverena sa svojom vojskom, valutom i diplomatskom službom. Oni
16 su odbili da to prihvate. Žalili su se da prijetimo Srbima u Hrvatskoj, što je
17 bila laž, jer smo im garantovali sva prava. Došlo je krajnje vrijeme da kažemo
18 "dosta". Niko neće biti gospodar u Hrvatskoj osim samog hrvatskog naroda."

19 Zatim, u narednom kratkom paragrafu se kaže: "Mi smo se pripremili za
20 ostvarenje naših ciljeva, ako to bude moguće, miroljubivim sredstvima; ako ne,
21 onda ratom. I mi smo taj rat i dobili."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Gospodine Ličina, da li Vam ovo osvježava pamćenje da li je to ono što
2 ste vidjeli? Je li to govor na koji Vi mislite?

3 O: Ja sam Vam tačno citirao ono što znam, a što se tiče ovih garancija
4 koje je Srbima dao, one su se svele na to da je Srba danas od... više od pola
5 miliona iseljeno iz Hrvatske, da su im porušene... da je porušeno preko 30.000
6 kuća, da je oduzeto 50.000 stanova, da se... da se Srbi pokatoličavaju, i razne
7 druge stvari.

8 P: Dobro. Ovde se ništa od toga ne kaže. To je Vaše tumačenje. Ovde se
9 kaže: "Mi smo im garantovali sva prava." On to kaže.

10 O: On to kaže, a mi vidimo kako su... kako su ta prava ostvarena. Vrlo
11 očito vidimo kako su ostvarena prava Srba.

12 P: Jasno je, iz ovoga odlomka koji sam Vam pročitao, barem u ovom govoru
13 Tuđman nije rekao da su oni htjeli rat. On kaže upravo obrnuto. Oni su htjeli da
14 postignu svoj cilj bez rata, a da je na kraju ipak došlo do rata. On to kaže, a
15 ne da su htjeli rat, zar ne? On to kaže u ovom govoru.

16 O: Vi ste izvadili jedan govor. Ja ne znam o čemu se tu radi. Ali očito
17 je da su oni...oni rat htjeli. Očito je da je postojala takva izjava. A,
18 uostalom, vidimo i rezultat. Takođe smo i mi željeli mir, u našim govorima mi
19 smo pozivali na mir. U onome mom govoru u Saboru, takođe na kraju post...po...
20 po...postoji poziv... poziv na dijalog, na koji se Hrvatska nije odazvala, kad
21 sam ja govorio 17.08.... 17. august... 25. august -

22 P: Hvala. Mislim da ste odgovorili na pitanje.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, molim da se ovo usvoji u
2 spis.
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Molim da
4 mu se odredi broj dokaznog predmeta.
5 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument postaje dokazni
6 predmet 881.
7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.
8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Ličina, ja još uvijek
9 mislim da se Vi niste pozabavili pitanjem, suštinskim pitanjem, gospodina
10 Blacka: da li ili ne prihvatate da ovi dijelovi koji su pročitani, da su iz
11 istog govora ili iz iste izjave koju je dao Franjo Tuđman, o kojoj ste Vi
12 konkretno mislili? Ja i dalje ne shvatam da li tu činjenicu prihvatate ili ne? A
13 hoću da to jasno shvatim. Hoćete li biti ljubazni da se time malo konkretnije
14 pozabavite i dogovorite na to. Hvala Vam.
15 SVJEDOK: Prema ovome što vidim, znači, to je jedan pa drugi prevod.
16 Ovdje se ne radi o istom govoru. Sličnom, da, ali se ne radi o istom govoru.
17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepo.
18 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Htio bih da
19 iskoristimo ovu priliku i da kažem zašto je problem da mi još nismo dobili
20 dokumente koji su pomenuti u uvodnoj riječi Odbrane. Ovo je savršen primjer, ovo
21 je na stranici transkripta 6029, Odbrana se poziva na govor Tuđmana iz maja
22 1992. godine u centru Zagreba, i to smo čuli već nekoliko puta, a nismo bili u
23 mogućnosti da dobijem taj dokazni predmet od Odbrane, koji je navodno bio
24
25
26
27
28
29
30

1 spreman, a sada se mijenja datum tog govora i navodno je on poslije rata održan.
2 I sve dok god oni nama ne daju te dokumente, a treba da nam daju prema nalogu
3 Suda i na osnovu Pravilnika, mi ćemo i dalje biti u mraku. I nadam se da će se
4 to riješiti do srijede.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa to pokreće vrlo ozbiljan problem,
6 jer sljedeće srijede ovaj svjedok neće biti ovdje.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] To je tačno. Zato sam to i pokrenuo, jer
8 sam mislio da ćemo možda moći kasnije da riješimo ovo pitanje, da je ovo zaista
9 govor na koji se pozivalo u to vrijeme /kako je prevedeno/.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, bojim se da
11 nećemo moći da nastavimo sa ovim postupkom dok kod ne dobijemo taj spisak,
12 odnosno, osim ako ste spremni da dovedete ponovo ovog svjedoka na unakrsno
13 ispitivanje.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, navodi Odbrane u uvodnoj reči su jedna
15 situacija i jedna stvar. Svedočenje gospodina Ličine je druga stvar. Ja sam ga
16 pitao da li je čuo za govor. On je objasnio šta je čuo i kada je čuo i o tome
17 dao vrlo decidno objašnjenje.

18 Što se tiče naših obaveza, mi smo ih obezb... mi smo dobili rok do
19 srede.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, gospodine Milovančević, ali
21 morate da shvatite u kakvim teškoćama smo sada, i to cijelo ovo suđenje. Vi ste
22 ga pitali i rekli ste ono što je on rekao o govoru. Vi ste tvrdili da je taj
23 govor održan 24. maja. Kopija tog govora nije dostavljena Tužilaštvu. Sada imate
24 svjedoka koji svjedoči o tom govoru koji je održan 24. maja, a oni nemaju taj

25

26

27

28

29

30

1 govor. Nema ju kopiju tog govora da bi mogli to da provjere sa ovim svjedokom.

2 I to je taj problem. To je stvarni problem. I jedini način na koji
3 možemo riješiti taj problem je, ako ćemo čekati do 23. augusta, je da Vi ponovo
4 dovedete ovog svjedoka na unakrsno ispitivanje Tužilaštva, i to ponovo produžava
5 vrijeme koje se stavlja na raspolaganje Odbrani.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Uz dužno poštovanje, ja se ne mogu složiti sa Vama da
7 je svedok svedočio o govoru 24. maja. Tužilac je sada predočio jedan dokumenat
8 koji nosi datum 24. maj 1992. godine. Svedok je u glavnom ispitivanju govorio o
9 svojim saznanjima koja se odnose na 1995., 19... ili 1996. To su potpuno
10 različite stvari. I svedok je danas, pri tome, objasnio da je ovakvih i sličnih
11 govora bilo više.

12 Dakle, ja ne vidim trenutno problem u vezi sa ovim govorom od 24. maja.
13 Svedok je na izričito - oprostite - na izričito pitanje poštovanog kolege
14 tužioca, objasnio da govor o kome je on govorio nije ovaj govor koji mu je sada
15 na ovom dokumentu prikazan; da je sličan, ali da to nije govor o kome je on
16 svedočio.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da ćete nam morati pomoći
18 ovdje, gospodine Black. Vi govorite o govoru koji je pominjan u uvodnoj riječi,
19 a to bi trebao navodno da bude govor od 24. maja 1992. godine. I sada imate
20 govor od 24. maja 1992. i ne čini se da je to isti kao taj govor. Možete li samo
21 to objasniti Vijeću?

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, nadam se da ću moći da pomognem da se
23 to objasni. Ovo je prvi put da je sugerisano da ima više od jednog govora koji

24

25

26

27

28

29

30

1 su slični ovom. Sve do sada se govorilo o tom govoru Tuđmana, o tom poznatom
2 govoru Tuđmana. Kao što je svjedok rekao, bio je poznat. Bio je emitovan na
3 televiziji više puta. Uvijek se pominjao jedan famozni govor Tuđmana.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A prema Odbrani, kada je rečeno da je
5 održan taj govor?

6 G. BLACK: [simultani prijevod] U uvodnoj riječi je rečeno da je taj
7 govor održan u maju 1992. godine i onda je Tužilaštvo, pošto nije dobilo taj
8 govor iako je pomenut u uvodnoj riječi, onda je Tužilaštvo objelodanilo Odbrani
9 govor koji smo mi našli iz maja 1992. godine. A sada se govori da ima više od
10 jednog govora ili da se taj govor nije uopšte održao u maju 1992. godine.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada ste vi objelodanili taj govor
12 Odbrani, kakva je bila njihova reakcija? Da li su rekli "Ne, nažalost, to nije
13 taj govor."?

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Ne. Mi, koliko je meni poznato, nismo
15 dobili nikakvu reakciju Odbrane.

16 Ja sam spreman da nastavim, časni Sude, ali ovo je dobar primjer zašto
17 su nam potrebni ovi dokumenti, a posebno ovaj konkretni dokument. Ako je taj
18 govor poznat i ako svi znaju za njega, onda bi trebao da nam bude na
19 raspolaganju. Mogli bismo da ga dobijemo večeras i da o tome razgovaramo sutra.
20 Zaista ne mislim da je to nešto što treba da čeka do iduće sedmice, ako je to
21 nešto opštepoznato.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja sam siguran da Vi to možete
23 uraditi, gospodine Milovančević.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Vi ste nam ostavili rok do srede. To je
25
26
27
28
29
30

1 potpuno odvojeno pitanje od situacije koju trenutno imamo u sudnici.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne.

3 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ molim Vas. Dakle, ja nisam -

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemojte da govorite o roku onda. Ja
5 govorim o govoru. Ako želite da odgovorite, ja pokušavam da se bavim ovde
6 relevantnim stvarima. Nemojte mi govoriti o rokovima. Vi ste trebali da ove
7 stvari dostavite 5. jula. Niste ih dostavili ni do 14. jula. Niste ih dostavili
8 do 17. jula. Niste ih dostavili ni do 19. jula. I zašto sad odjednom treba da se
9 držimo 23. augusta jednostavno zato što je to datum koji smo odredili, za koji
10 treba da dostavite ta dokumenta? Mi smo Vama izašli u susret. Mi smo pokušali da
11 riješimo problem u kojem se sada odvija unakrsno ispitivanje i potreban je
12 dokument za ovo unakrsno ispitivanje. Treba nam taj dokument. I nemojte sada to
13 da prebacujete na 23. august. Ja pokušavam da nađem način na koji biste mogli da
14 nam dostavite taj govor ako ga imate, čak i ako nije preveden.

15 Prema tome, govorite relevantno i koncizno, u vezi sa ovim pitanjem koje
16 je pokrenuto. Možete nastaviti.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ovde je pokrenuto pitanje govora i to je za
18 Odbranu nesporna činjenica.

19 Što se tiče rokova, Odbrana je...

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Tako je.

21 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ ...i predlogom Tužilaštva da tuženje...

22 suđenje ide ovim ritmom, dovedena u situaciju da treba da obavi nemoguć posao. I

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mi nismo krivi što fizički ne možemo da savladamo sve probleme koje imamo. Mi
2 uči... mi činimo maksimalne napore. Međutim -

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević. Gospodine
4 Milovančević. Gospodine Milovančević, molim Vas bavite se ovim konkretnim
5 pitanjem. Ako je u pitanju suđenje, očekuje se da se suđenje odvija svaki dan.
6 To je ritam suđenja i taj se ritam ne mijenja zbog toga što neko nije spreman.

7 Prema tome, zaboravite to pitanje. Samo mi recite da li imate taj govor,
8 preveden ili nepreveden, i da li ga možete dati Tužilaštvu? Ja pitam samo za taj
9 govor. Ne pitam za druge stvari za koje sam rekao da treba da ih dostavite do
10 23.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja ovaj govor, u ovom trenutku, u sudnici
12 nemam, ni preveden ni nepreveden. To je jedna stvar. Druga stvar: ja taj govor
13 nisam koristio kao dokument u glavnom ispitivanju. Nisam ga predočio svedoku.
14 Predočio ga je tužilac. To je stvar izbora tužioca koje će dokumente u unakrsnom
15 ispitivanju koristiti. I sad, nisam ja kriv zbog toga što je tužilac izabrao
16 ovaj govor u situaciji kad pred sobom ima iskaz svedoka koji govori o govoru iz
17 1995. i 1996. Tužilac sada vrši malu zamenu teze i ukazuje na problem koji
18 realno postoji. Odbrana je svesna tog problema, zaista sve dokumente koje je
19 pomenula u uvodnoj reči nije dostavila. I mi zaista bi bili potpuno nekritični
20 kada to ne bi prihvatili i kada ne bi prihvatili deo sopstvene odgovornosti da
21 to učinimo, časni Sude. Ali ovde se sada ne radi o govoru koji smo mi koristili.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I to je upravo razlog zbog kojeg je
23 došlo do zamijene govora, jer oni ne znaju o kojem ste Vi govoru govorili u

24

25

26

27

28

29

30

1 uvodnoj riječi. Oni ne znaju o čemu pitaju ovog svjedoka. Oni znaju da se
2 pominje govor, jedan govor. Oni imaju taj govor iz maja, pominje se jedan govor
3 u maju. Vi kažete da to nije to. Vaš svjedok kaže da to nije to. I sada oni
4 kažu: "Pa koji je onda to govor?" I to Vas pita i Vijeće.

5 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ razumem Vaše pitanje.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prema tome, nemojte to negirati, jer
7 greška je na Odbrani. Da ste dostavili sva dokumenta na koja se Odbrana
8 oslanjala, onda bi i trogodišnje dijete znalo da ovaj govor nije govor koji je
9 relevantan za govor koji ste Vi pomenuli. Da ste Vi dali kopiju tog govora, ali
10 Vi nista dali kopiju tog govora.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja ne znam da li sam bio dovoljno precizan.
12 U glavnom ispitivanju ovog svedoka -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Uvijek ste neprecizni. Niste
14 precizni. Vi ste sve vrijeme, svaki korak, neprecizni, gospodine Milovančević.
15 Zato i moram s Vama razgovarati na način na koji razgovaram.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, uz dužno poštovanje, pokušavam da shvatim
17 da li Vi hoćete da me razumete ili nećete. Ja govorim vrlo jasnim jezikom. Ja
18 pokušavam da Vam kažem da ja u toku glavnog ispitivanja ovog svedoka nisam
19 koristio dokument, ovaj koji koristi tužilac. Tužilac može bilo koji dokument
20 izabrati da u toku unakrsnog ispitivanja predoči svedoku.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je irelevantno. To je irelevantno.
2 I zaista jeste. On je izabrao ovaj govor. Zašto? Zato što je gospodin
3 Milovančević u uvodnoj riječi pominjao govor iz maja 1992. godine i zato što on
4 nema kopiju tog govora. I sada je on naišao na ovaj govor iz maja 1992. godine i
5 on mora da provjeri sa svjedokom da li je to taj govor na koji ste se moguće
6 pozivali. To je razlog zašto on koristi govor i u tome ima malo logike, zar ne?
7 Svakako, da ste mu dali kopiju tog govora, on ne bi uopšte uvodio ovaj govor,
8 već bi uvodio govor čiju je kopiju dobio i ne bi uopšte došlo do ovog spora.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, razumem problem. Ja... Odbrana pokušava da
10 nađe televizijski snimak tog govora. Dakle, ne transkript, nego da nađe snimak,
11 pa će onda taj snimak prevesti i... i predočiti tekst transkripta. Mi pokušavamo
12 te dve stvari da povežemo. Dakle, da nemamo samo tekstualni prevod nečega što je
13 navodno rečeno, u situaciji kada o tome postoji film. Mi imamo informacije da
14 postoji film i mi smo u potrazi za tim filmom. I to nam jednostavno produžava
15 vreme za ispunjenje naših obaveza. Mi ćemo se ovim pitanjem baviti. Ukoliko Veće
16 naloži, mi ćemo pozvati ovog svedoka upravo zbog ove teme, ako je to... ako to
17 bude situacija koja se ne može prevazići na drugi način.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zašto niste mogli dati to
19 objašnjenje ranije? Zašto niste na početku mogli dati to objašnjenje, da
20 zaustavite cijelu ovu raspravu?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Pa časni Sude, ja sam govorio ono što mi se učinilo
22 relevantnim u trenutku kada objašnjavam, ali sam govorio o stvarima onako kako
23 sam ih ja razumeo.

24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Onda ste pogrešno shvatili i bili ste
2 vrlo neprecizni. Ovo je prvi put da Vas čujem da date barem neko objašnjenje u
3 vezi sa ovim pitanjem zašto nam niste dali taj govor i zašto se nalazimo u
4 situaciji u kojoj se nalazimo. I to je jedina stvar koju sam tražio od Vas,
5 tražio sam to objašnjenje. I ponovo Vas molim, slušajte pažljivo pitanja Vijeća
6 i odgovarajte na pitanja koja Vam se postavljaju, bez pokušaja da proširite
7 odgovor drugim stvarima za koje Vi mislite da su bitne, a one su irelevantne za
8 to pitanje.

9 Gospodine Black, izvolite. Dok se bavimo ovim pitanjem, ja bih želio da
10 riješim ovaj problem. Kada dobijete kopiju govora, da li će Vam još uvijek
11 trebati ovaj svjedok?

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, teško je to znati dok ne
13 vidimo šta je to, bojim se.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Ja ću onda dati sljedeći
15 nalog, gospodine Milovančević: Vi ćete ovog svjedoka staviti na raspolaganje ako
16 bude bilo potrebno Tužilaštvu i kad bude bilo potrebno Tužilaštvu za dodatno
17 unakrsno ispitivanje.

18 Možete nastaviti.

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Htio bih samo da
20 kažem, čini se da na osnovu onoga što je rekao advokat Odbrane, da oni možda
21 sada imaju transkript, a čekaju video snimak. Mi bismo bili zadovoljni i
22 transkriptom, jer čini se na transkriptu, da je on u uvodnoj riječi citirao iz
23 tog govora. Tako da to sugeriše da je on imao neku vrstu dokumenta iz kojeg je
24
25
26
27
28
29
30

1 citirao. Ako ima transkript, mi ćemo to rado primiti sada, a onda kasnije možemo
2 da dobijemo video snimak.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislite možda da to sada pokažete i
4 to mogu da prevedu prevodioci.

5 G. BLACK: [nedostaje simultani prijevod]

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim na transkript.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Dozvolite da nađem riječi gospodina
8 Milovančevića iz uvodne riječi.

9 SUDAC HEOPFEL: [simultani prijevod] To je na stranici 6029, red 16 i
10 dalje.

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Čini se da on citira. I danas, na
12 stranici 80 transkripta, advokat Odbrane kaže da je pokušao da nađe video
13 snimak, TV snimak, tog govora, a ne samo transkript, već stvarni snimak, pa će
14 ga onda transkribovati i prevesti. Ako imaju transkript, mi ćemo biti zadovoljni
15 transkriptom.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li imate transkript, gospodine
17 Milovančević?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude...

19 PREVODITELJICA: Mikrofon, molim.

20 G. MILOVANČEVIĆ: ... mi imamo čitav niz dokumenata koji su knjige,
21 beleške, iskazi nekih ljudi, koji se odnose na ovaj govor.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, da li imate
23 transkript?

24 G. MILOVANČEVIĆ: U ovom trenutku, nemamo, celog govora. Transkript celog
25 govora nemamo. Da ga imamo, odmah bismo ga dali kolegama iz Tužilaštva.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zašto onda govorite o tome da ne
27 želite da date transkript, već da imate traku, video snimak? To je ta
28 nepreciznost na koju se žalim, gospodine Milovančević. Morate da kažete ono što
29 mislite.

30

1 Sada ste ostavili dojam da imate transkript, a da nemate stvarni video
2 snimak. Sad iznenada nemate ni transkript. U šta da vjeruje ovo Vijeće na osnovu
3 onoga što nam Vi kažete?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja nisam rekao da imam transkript. Ja sam
5 objasnio da je Odbrani -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da pogledamo zapisnik, da vidimo šta
7 ste rekli. Ne želim da iznosim optužbe. Vi ste rekli sljedeće... Koji je red,
8 gospodine Black? Vi ste rekli stranica 80. Koji red?

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Red 12. Na to sam mislio.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, ovdje ste
11 rekli na stranici 80, red 12: "Časni Sude, ja razumijem problem. Odbrana
12 pokušava da nađe video snimak tog govora; ne samo transkript, već stvarni
13 snimak. A onda ćemo to transkribovati, prevesti i prezentirati kao transkript.
14 Mi pokušavamo da povežemo te dvije stvari, tako da nemamo samo prevod nečega što
15 je navodno rečeno, kad postoji stvarni snimak toga."

16 Kakav je to prevod koji imate nečega čiji snimak nemate?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Ja upravo sada ponavljam ono što sam Vam rekao. Mi
18 imamo isečke iz govora, izveštaje na raznim mestima. Transkript govora nemamo. I
19 saopštio sam Vam da nam je cilj, pošto smo dobili informaciju da se taj govor
20 može pronaći sa video snimkom, da po... pokušavamo da nabavimo video snimak, da
21 onda taj ceo govor prevedemo i da zajedno i transkript i video snimak predamo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 protivnoj strani. O tome smo govorili.

2 A želeo sam da kažem još jednu stvar: u mojoj uvodnoj reči, ja sam
3 govorio o tome govoru i taj sam govor pominjao, ali sam takođe ukazao da će
4 Odbrana dokazima koje bude izvodila preko svedoka i na drugi način, to pokazati.
5 Dakle, to ne mora i neminovno da bude prikazivanje samog govora ili iznošenje
6 transkripta. Jedan od načina jeste saslušavanje svedoka.

7 Ja sam pitao gospodina Ličinu da li on zna za taj govor od 24. maja. On
8 je vrlo precizno odgovorio da on za taj govor ne zna, ali da zna za govor iz
9 1995. i 1996.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li možete da dostavite isječke iz
11 tog govora koje ste pomenuli, koji se nalaze u različitim izvještajima?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Mi smo za to dos...dobili rok sada do 23., časni Sude.
13 Ja mislim da ćemo mi to pronaći.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobili ste rok za cijeli govor, a
15 sada Vas pitam: da li imate te isječke za koje ste rekli da ih imate u nekim
16 izvještajima? Zar ne možete da budete logični i relevantni, gospodine
17 Milovančević?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Mi u kancelariji imamo 100.000 strana materijala. U tom
19 materijalu selekcionišemo neke momente koji su nam bitni. Nije se lako snaći u
20 tom materijalu. Ja sad taj...te isečke nemam ovde kod sebe zbog toga što nisam
21 smatrao potrebnim da svedoku predočavam -

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Ako nemate, to je odgovor koji
2 sam želio. Samo mi recite da ih nemate. To je jednostavno pitanje koje sam Vam
3 postavio. Ne želim da znam za 100.000 stranica koje imate u kancelariji i rok od
4 23. Molim Vas, potrudite se da se bavite relevantnim pitanjima. Moje strpljenje
5 zaista je na kraju.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, mislim
7 da ćete se složiti da ovo što je sada sporno pitanje, u suštini je
8 identifikacija konkretnog govora Franje Tuđmana, i taj konkretni materijal, dio
9 tog govora je u pitanju. Ja se sjećam da ste tokom unakrsnog ispitivanja
10 svjedoka Tužilaštva iznosili tu izjavu pred nekoliko svjedoka Tužilaštva. I Vi
11 ste to iznosili u kontekstu tako što ste ta pitanja u vezi sa tim govorom
12 postavljali različitim svjedocima Tužilaštva. Zar niste u to vrijeme iznosili
13 datum tog govora i da li je to bio datum 24. maj 1992. godine? Jer možda
14 zapisnik, sam zapisnik, Vašeg unakrsnog ispitivanja svjedoka Tužilaštva može da
15 osvijetli tu činjenicu.

16 I pitam se da li bi nam gospodin Black mogao pomoći da dalje osvijetli
17 taj slučaj i pomogne da identifikujemo taj govor, na koji se konkretno govor
18 pozivalo. Jer mislim da ste Vi u unakrsnom ispitivanju imali tačan datum tog
19 govora i da je to bila materijalna činjenica koju ste koristili kako biste taj
20 govor stavili u određeni kontekst.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, potpuno ste u pravu. Ja sam u toku
22 unakrsnog ispitivanja svjedoka Tužilaštva predočavao govor 24. maja na Trgu bana
23 Jelačića, govor gospodina Tuđmana o tome da rata ne bi bilo da Hrvatska to nije
24
25
26
27
28
29
30

1 htela. Predočavao sam svedocima i pitao ih da li je to tačno, da li su oni takav
2 govor slušali i dobijali smo odgovore. Ovoga... I to bi bio odgovor na deo...
3 na... na Vaše konkretno pitanje. Dakle, nesporno je da sam ja takva pitanja
4 postavljao.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu, gospodine Milovančević.
6 Onda ja moram da nastavim i da Vas pitam sljedeće pitanje: kada je ovaj svjedok
7 odgovorio u unakrsnom ispitivanju koje je vodio gospodin Black, i mislim takođe
8 i u glavnom ispitivanju, u vezi sa ovom izjavio gospodina Tuđmana, zar Vi niste
9 u to vrijeme shvatili da on govori o govoru o kojem ste Vi sugerisali kada ste
10 unakrsno ispitivali svjedoka Tužilaštva o govoru koji je održan 24. maja 1992.
11 godine? Ja mislim da Vaš odgovor mora biti afirmativan, osim ako nismo svi ovdje
12 strašno pogriješili. Mi smo navedeni na takav zaključak. Zar se nećete s tim
13 složiti?

14 G. MILOVANČEVIĆ: Ne. Ne, časni Sude. Niste pogrešili. Potpuno ste u
15 pravu. Dakle, ja sam prisutnog svedoka pitao da li je čuo za govor na Trgu bana
16 Jelačića, a svedok je odgovorio da je čuo za neki kasniji govor. Odgovorio je da
17 je taj govor čuo 1995., 1996. godine. Tu je problem. Problem je u datumu. Ja
18 onda dalje nisam insistirao.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Dakle, ono što ćete nam
2 Vi dostaviti je govor koji se odnosi na 24. maj 1992. godine ili je to govor
3 koji je pomenuo svjedok 1995. ili 1996.? Jer ja mislim da ono sa čim smo suočeni
4 je prethodna nedosljedna izjava, da je to u suštini problem.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Odbrana ima obavezu i ja sam shvatio kao
6 svoj zadatak da probamo da pokažemo da li je gospodin Tuđman tako govorio. Sad
7 se od nas traži da proko... pronađemo taj govor. Mi ćemo probati da taj film
8 pronađemo i da ga predočimo Sudskom veću.

9 Kada sam... Kada sam, časni Sude, kada -

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ono što ja pokušavam da shvatim
11 je da taj govor koji tražimo, koji Vi tražite, relevantan datum, da li će to
12 biti 1995. ili 1996., ili će to biti u odnosu na 24. maj 1992. godine. Jer za
13 mene, to je bitno pitanje u ovom trenutku. Identifikacija govora. Jer ako ćete
14 tražiti govor od 24. maja 1992. godine, onda je to nešto sasvim drugačije nego
15 ako tražite govor iz 1995. ili 1996. - po mom mišljenju.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam razumeo časnog sudiju Molotoa i
17 poštovanog kolegu tužioca da ima Odbrana obavezu da pronađe taj govor od 24.
18 maja 1992. godine. U svakom slučaju, Odbrana ima interes da pronađe i te druge
19 govore. I nama je stalo da do tih govora dođemo i da ih iznesemo u ovom
20 postupku.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam. Mislim da ne mogu tu
2 više ništa dalje pitati, gospodine Milovančević.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja imam pitanje koje proizilazi iz
4 pitanja sutkinje Nosworthy, za Vas, gospodine Milovančević.

5 Vi kažete da ste pitali ovog svjedoka da li je znao za govor održan u
6 maju 1992. godine i on je rekao: Ne, on zna za govore koji su održani 1995. i
7 1996. Da li je ovaj svjedok Vama takođe u odgovoru rekao da su govori za koje on
8 zna 1995. i 1996., da je u tim govorima takođe gospodin Tuđman rekao da ne bi
9 bilo rata da to Hrvatska nije htjela? Drugim riječima, ono što ja pokušavam da
10 utvrdim je: da li postoji mogućnost da su te navodne riječi izrečene u više
11 prilika? Da li je on tako odgovorio na Vaše pitanje?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam postavio jedno pitanje vezano za
13 ovaj govor i svedok je odgovorio da je on čuo reči koje je citirao, ali da je to
14 bilo 1995. i 1996. Nakon toga Odbrana, koliko se ja sećam, tra -

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U govoru koji je napravljen 1995.? Da
16 li je on čuo te riječi u govoru iz 1995. ili 1996. godine?

17 G. MILOVANČEVIĆ: To -

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, postoji još jedan govor 1995.
19 ili 1996. o kojem Vi ništa ne znate, a svjedok možda zna, u kojem su izrečene
20 iste riječi. Navodno je isti govornik rekao riječi koje je rekao 1992. godine.
21 Hvala Vam. Razjasnili smo to pitanje.

22 Gospodine Black, imate riječ.

23 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Prije nego što
24
25
26
27
28
29
30

1 nastavim, pitanje sudije Nosworthy o tome da li se ovo pojavilo tokom unakrsnog
2 ispitivanja. Ja sam pronašao transkripte 599 i 1247. Tokom te dvije prilike.
3 Nisam siguran da su to sve prilike.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Kada je spomenut 24. maj?

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, mislim da je to maj 1992. Kolega mi
6 kaže da je možda bilo osnove za unakrsno ispitivanje u to vrijeme, da je morala
7 biti osnova. I on spominje, ne znam da li su to vijesti, izvještaji ili knjige,
8 ali on kaže da ono što misli da je rečeno u maju 1992. godine, to još nemamo, ne
9 vidim zašto ne bismo mogli imati danas ili sutra.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Trebalo je dati priliku sudiji
11 Hoepfelu, priliku da postavi pitanje. Sudija Hoepfel je pitao gospodina
12 Milovančevića, koji je rekao da nema te odlomke u sudnici. Da li to znači da bi
13 oni mogli biti doneseni sutra? Mislim da je to pitanje koje je želio da postavi
14 sudija Hoepfel.

15 Možete li nam te odlomke iz kojih ste citirali dati sutra? Molim Vas da
16 me slušate. Odlomci, a ne govor.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Tačno. To je ono što sam htio da Vas
18 pitam. Nekoliko odlomaka, Vi ste rekli.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, sudeći po vremenu, pri kraju smo suđenja.
20 Ja ću učiniti sve da sutra ujutru donesem te odlomke. Učiniću sve da ih pronađem

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i da ih donesem.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević.

3 Gospodine Black, da li želite nastaviti?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

5 P: Gospodine Ličina, sada ću Vam skrenuti pažnju na jednu drugu temu
6 kojom se bavio kolega tokom glavnog ispitivanja. Vi ste govorili o Miljevačkom
7 platou, o Maslenici i Medačkom džepu. Da li je to tačno?

8 O: Da.

9 P: Vi ste rekli, transkript 613 /u engleskom transkriptu: "6 i 13"/ od
10 jučer, rekli ste da je UN propustio da osudi te napade hrvatskih snaga i da je
11 to praktično bilo ohrabrenje hrvatskim snagama da nastave sa tim napadima.

12 O: Rekao sam da su postojale blage osude toga, ali da Hrvatska povodom
13 toga nije imala nikakve sankcije, nisu... nikakve sankcije prema...prema
14 Hrvatskoj nisu postojale. Da... vjerovatno je postojao neki... neki oblik
15 kritike toga, ali sa...sankcije ne. I Hrvatska se nije povukla sa tih
16 teritorija.

17 P: Da sada razmotrimo jedan dokument Ujedinjenih nacija koji ima ERN
18 oznaku 00086197 do 6199. To su zapravo tri rezolucije Ujedinjenih nacija na ovu
19 istu temu. Ovo je prva.

20 O: Ima verzija na srpskom?

21 P: Ne. Nema verzije na srpskom.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja sam kazao pogrešan broj, časni Sude.
23 Pogledajmo prvo DK003830 do 3081 /u engleskom transkriptu: "3831"/, radi se o
24 drugoj rezoluciji Ujedinjenih nacija. Izvinjavam se zbog greške. Zapravo, to je

25

26

27

28

29

30

1 Rezolucija 763 /u engleskom transkriptu: "762"/ Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih
2 nacija, datirana 30. juni 1992. godine. I htio bih da prvo nju predočim.

3 SVJEDOK: Ja se izvinjavam. Da li je Rezolucija 763 ili 762? Meni u
4 transkriptu piše 762, u slušalice sam...ma sam čuo 763.

5 G. BLACK: [simultani prijevod]

6 P: Hvala na razjašnjenju. Rezolucija 762.

7 Molim sada da se spustimo na kraj stranice, tačka 2. Citiram da: "Savjet
8 bezbjednosti Ujedinjenih nacija podstiče sve strane i sve ostale zainteresovane
9 da se zaista obavežu na prekid neprijateljstava i na provođenje mirovnog plana
10 Ujedinjenih nacija."

11 Zatim, na sljedećoj stranici, u pasusu 3: "Takođe podstiče, u skladu sa
12 pasusom 4 Rezolucije 727 iz 1992. godine, Vladu Hrvatske da povuče svoju vojsku
13 na položaje na kojima je bila prije ofanzive od 21. juna 1992. godine, i da
14 svede vojna dejstva sa područja koja su pod zaštitom Ujedinjenih nacija /kako je
15 prevedeno/."

16 Zatim, tačka 4, gdje se ukratko kaže: "Podstiče preostale jedinice
17 Jugoslovenske narodne vojske, snage srpske Teritorijalne odbrane u Hrvatskoj i
18 ostale zainteresovane strane, da se striktno pridržavaju svojih obaveza prema
19 mirovnom planu Ujedinjenih nacija, a osobito u pogledu povlačenja i
20 razoružavanja svih snaga u skladu sa planom."

21 Zatim, već 30. juna 1992. godine, vidite da Vijeće bezbjednosti poziva
22 Hrvatsku da se povuče i da prekine neprijateljska vojna dejstva u ili u blizini
23 zona koje su pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Da li je to tačno?

24 O: To je tačno, ali Hrvatska ovo nije izvršila. Prema tome, nije bilo
25
26
27
28
29
30

1 sankcije za to. Nije bilo kazne za...za ovakvo flagna...flagrantno kršenje
2 međunarodnog prava.

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala. Časni Sude, molim da se ovaj
4 dokument usvoji u spis.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Molim da
6 mu se odredi broj dokaznog predmeta.

7 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument postaje dokazni
8 predmet 882.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam.

11 P: Možemo li sada pogledati još jednu rezoluciju Savjeta bezbjednosti
12 Ujedinjenih nacija. Ona ima ERN oznaku DK00-3845 do 3846. To je Rezolucija 802,
13 od 25. januara 1993. godine.

14 Molim da se malo spusti tekst do onog dijela u kojem se kaže: "Duboko je
15 zabrinuta..."

16 Gospodine Ličina, ovdje Vijeće bezbjednosti kaže da je duboko zabrinuto
17 zbog informacija koje je Vijeću bezbjednosti obezbijedio generalni sekretar zbog
18 brzog razvoja, 25. januara 1993. godine, zbog brzog i nasilnog pogoršanja
19 situacije u Hrvatskoj, što je rezultat vojnih napada hrvatskih oružanih snaga na
20 područjima koja su pod zaštitom Ujedinjenih nacija.

21 Zatim se kaže: "Strogo osuđuje te napade koji su doveli do žrtava i
22 gubitaka života u UNPROFOR-u, kao i među civilnim stanovništvom."

23 Ovde Vijeće bezbjednosti Ujedinjenih nacija strogo osuđuje jedan od tih
24 napada hrvatskih snaga. Da li je to tačno?

25

26

27

28

29

30

1 O: Radi se o onome o čemu sam ja upravo svjedočio. Hrvatska je vršila
2 agresiju za agresijom na teritoriji Republike Srpske Krajine, na teritoriji pod
3 zaštitom Ujedinjenih nacija, a Savjet bezbjednosti je samo na to reagovao
4 strogim saopštenjima i ništa više. Ja se... apsolutno se slažem da je to tačno.
5 Ovo je tačno što tu piše. Međutim, sa... Hrvatska nikakve sankcije nije im...
6 nije imala povodom toga. Ja o tome govorim. Ja ne sporim da...da rezolucije nisu
7 postojale. Ali nikakav rezultat iz tih rezolucija nije bio. Znači, vidjeli
8 ste... imali smo... imali smo događaj iz juna mjeseca, i poslije toga isto se...
9 u 1992., i isto to se dešava poslije u januaru. I oni pono... i Savjet
10 bezbjednosti ponovo strogo u... strogo ukorava, ili šta već. Znači, ja o tome
11 govorim. Ne sporim da takve rezolucije nisu postojale. Ali nikakav rezultat i
12 tog... iz toga nije... nije bio... nije proizašao. Sljedeći rezultat je bila sam
13 sljedeća agresija na...na...na neku...neku teritoriju koja je bila pod kontrolom
14 Ujedinjenih nacija. Ja o tome govorim.

15 P: Jučer ste rekli, možda prethodnog dana, citiraću: "UN je praktično
16 podstakao te hrvatske operacije". Ali to nije tačno, zar ne?

17 O: Ako nakon prve agresije na teritorij pod Ujedinjenim... pod zaštitom
18 Ujedinjenih nacija, Hrvatska nije imala stroge sankcije za to, nije bila strogo
19 kažnjena, normalno da je hrvatski državni vrh i državna politika to do... to
20 doživila kao...kao ohrabrivanje za...za dalje agresije. Jer oni nikakve druge
21 sankcije nisu imali, osim strogog ukora Savjeta bezbjednosti. Šta je to bilo
22 još? Da li su uvedene sankcije? Da li su... da...da...da li su došle mirovne
23 snage u Zagreb ili nešto tako? Ne! Ostalo je samo s... prazno slovo na papiru.

24 P: U stvari, mirovne snage su već bile na područjima pod zaštitom UN-a.
25 Hrvatska je već imala na svojoj teritoriji te mirovne snage, zar ne?

26

27

28

29

30

1 O: Mirovne snage su bile na području Republike Srpske Krajine. Izvrši...
2 i Hrvatska je izvršila agresiju na područje pod zaštitom Ujedinjenih nacija.
3 Izvršila je nekoliko agresija, i svaki put na to je odgovarano samo ovakvim
4 rezolucijama. Ni jednu drugu sankciju Hrvatska nije snosila. Ja o tome govorim.
5 Ovako možemo do sutra.

6 P: Sva ta mjesta: Miljevački plato, Maslenica, Medački džep, to su bile
7 takozvane "pink zone". One nisu bile unutar područja koja su bila pod zaštitom
8 UN-a, zar ne?

9 O: Nije tačno. Ta...ta područja su takođe bila pod zaštitom Ujedinjenih
10 nacija. Ujedinjene nacije su bile u Medku /?Medaku/. Prema tome, one su itekako
11 bile pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Izmještaj iz...iz ružičastih zona je bio
12 davno...davno /nerazgovijetno/.

13 P: Da Vas prekinem. Tu je možda bilo patrola UN-a, ali to su bila
14 područja koja su bila sastavni dio Hrvatske, a ne SAO Krajine. To su bila
15 područja za koja se uvijek govorilo da će Hrvatska ponovno uspostaviti kontrolu
16 nad tim takozvanim ružičastim zonama, zar ne?

17 O: Ne, nije tačno.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Moje vrijeme za danas je isteklo. Molim
19 da se ovaj dokument usvoji u spis.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Odredite
21 mu broj.

22 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument će postati
23 dokazni predmet 883.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam.
2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sud završava sa radom. Nastavljamo
3 sutra u devet sati, u istoj sudnici.
4 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.
5 ... Sjednica završena u 13.45h.
6 Nastavak zakazan za četvrtak,
7 17.08.2006. u 9.00h.
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

srijeda, 16.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.